

„...a lelkész is, ha ebben a témakörben kutat, azt veszi észre, hogy ismerős területen mozog: olyan konfliktusos szituációk megoldásán kell dolgoznia, amelyek nem állnak messze sem a teológiától, sem a jézusi etikától.”

► Beszélgetés dr. Fischl Vilmossal – 3. oldal

„Nagyon szerencsésnek vallom magam, mert a sportpályafutásom alatt sokszor megadtott, hogy halljam a magyar himnusz. Mindig megfoghatatlan élmény ezt a szomorkás hangulatú, mélabús dalt hallani, amely minden magyarban ugyanazt az érzést kelti.”

► Január 22. – a Himnusz születésnapja – 8. oldal

„Babban, krumpliban, tejben, zsírban vagy éppen sóban, élesztőben értékelni az előadást, a kitűnő előadókat... Így történt, hogy Germanus Gyula professzor például egy héttel előbb kapta a fél kiló marhahúst és a két deciliter olajat...”

► Szép volt... – 5. oldal

Apokrif intelem imahétre ► 3. oldal
Hejce – egy év után... ► 4. oldal
Százhatvan éve született Mikszáth Kálmán ► 5. oldal
Ezek a fiatalok... ► 9. oldal

FOTÓ: BODA ZSILVZA

Előbbség a keresztények egységének – ökumenikus imahét világszerte január 21. és 28. között

► Igemgyarazatok, imádságok a nyolc napra a 6–7. oldalon

Imádkozunk és áldozunk az európai kereszténység megújulásáért és egységéért

Amint arról az egyházi médiában már olvashattunk és hallhattunk, a két nagy európai egyházi szervezet, az Európai Egyházak Konferenciája és a Püspöki Konferenciák Európai Tanácsa 2007 szeptemberében Nagyszébenben rendezi meg a III. európai ökumenikus nagygyűlést. E jelentős európai egyházi eseményt számos rendezvény előzte-előzi meg, például Rómában és Wittenbergben. Egyházaink e folyamathoz csatlakozva az ez évi ökumenikus imahét keretében január 25-én Gyulán, valamint áprilisban Budapesten szerveznek nemzetközi ökumenikus programokat.

A III. európai ökumenikus nagygyűlés nemzetközi szervezőtestülete azzal a

kéréssel fordult az ökumenikus imahét istentiszteleteit szervező egyházakhoz, hogy az imahéten imádkozzanak a nagygyűlés helyi, nemzeti, regionális és európai rendezvényeiért. Továbbá tisztelettel kérik a szervezők, hogy az imahéten részt vevők egy istentisztelet perselyadományával támogassák e rendezvénysorozatot.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöksége – egyeztetve a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkárával – bizalommal kéri tehát az imahét istentiszteleteit szervező gyülekezeteket és egyházközösségeket, hogy a megkeresést jó szívvel fogadva a megnyitót vagy a záró istentisztelet persely-

adományát szíveskedjenek a fenti célra felajánlani és a következő bankszámlára átutalni: Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa, 11705008-20109723.

Annak reményében, hogy hazánk gyülekezeteiben, Krisztus e helyre telepített népének igaz testvéri közösségében – a Szentlélek áldásait fogadva – ezeken a sötét téli estéken is átéljük a III. európai ökumenikus nagygyűlés hitvallását: *Jézus Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra.*

E krisztusi fény szentelje meg imádságainkat, áldozathozatalunkat Európa megújulása és egysége érdekében is.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákará

Disputa a szakralitásról

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a szakralitás témakörében rendezte meg újabb disputáját január 9-én a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban. A vendégek ezúttal *Jelenits István* piarista szerzetes, egyetemi tanár és *Gáncs Péter*, a Déli Egyházkerület püspöke voltak.

A *Petri Gábor* moderálásával zajlott eszmecsere elsőként *Jelenits István* definiálta a fogalmat, a latin *sacer, sacra* és a szintén „szent”-ként fordított *sanctus* különbségeiről szólva. Rámutatott: az előbbiből eredő szakralitás jellemzője, hogy Istenre mutat, a Teremtőre utaló elemekkel telítődik.

Gáncs Péter püspök az evangélikus tradíció és teológia oldaláról közelítve egy Simone Weil-idézzel fűzte tovább beszélgetőtársa gondolatait: „A szakralitás úr, amelybe Isten behatol.” A szakralitást az egyházművészet és -zene, az egyházi építészet, a költészet, a szimbólumok is hordozzák – vetette fel *Petri Gábor* –, hogyan fordulhatunk a világ felé szakralis kincsekkel? Az evangélikus tradíciót érintve az evangélikus püspök a *musica sacra* és a közös koráléneklés lutheri örökségét említette válaszként: *Bach* „igehirdetése” értékhorozó utak a lélekekhez, a profán világban a Szent után

vágyódókhoz. Gáncs Péter továbbá a kommunikáció fontosságára is utalt; mint kifejtette, a kulcs itt van: korunkban mind a szóbeli, mind a nonverbális kommunikációra – íz, illat, tapintás –, valamint az új istentiszteleti formákra

nagyobb hangsúlyt kell helyeznünk az egyházaknak. Csatlakozva a püspökhöz, *Jelenits István* is rámutatott: tenni kell, ha megkoppnak az egyház őrizte szakralis rendszer elemei.

■ KÓHÁTI DOROTTYA

FOTÓ: GALAMBOS ADÁM

Gáncs Péter püspök a *Jelenits Istvánnal* készült interjúkötetből idéz, a beszélgetőtársak között *Petri Gábor* moderátor

**Az ez évi ökumenikus imahét nyitó istentiszteletére
2007. január 21-én, vasárnap 18 órákor kerül sor
a Deák téri evangélikus templomban.**

Szentbeszédet mond *dr. Erdő Péter* bíboros, prímás,
esztergom–budapesti érsek.

Igét hirdet *D. Szabik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök,
a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke.

Az istentisztelet liturgiájában az ökumenikus tanács
tagegyházainak püspökei, vezető lelkipásztorai vesznek részt.

Minden érdeklődő testvérünket szeretettel várjuk.

„...a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé”

Imahét a Krisztus-hívők egységéért

A napokban megalakult egy felekezeti lelkésztestület Budapestben, amely az imádkozást, az egységet, a közös felelősségvállalást tűzte ki céljául. Hála Istennek, több ilyen közösség jött létre az elmúlt években hazánk különböző településeire. A fővárosi kezdeményezést – *Ulrich Parzany* adventi evangélizációjának hatására – református, evangélikus, baptista és metodista missziós vezetők hívták össze a Szilágyi Dezső téri református gyülekezeti terembe. A jövőben szívesen látnak a körben más felekezeti, Krisztusnak elkötelezett testvéreket is.

Ez alkalommal az ígét *Cseri Kálmán* hirdette. Isten áldása abban nyilvánult meg, hogy élő és ható volt a hirdetett igé, a hallgatókat szíven ütötte, és ennek nyomán a jelenlévők átérték a „Lélek egységét” az imaközösségben és a beszélgetésekben. Isten üzenetét Ezsd 7,10 alapján hirdette az evangélista: „Ezsdrás szívből törekedett arra, hogy kutassa és teljesítse az Úr törvényét, és tanítsa Izraelben a rendelkezéseket és a döntéseket” – hangsúlyozta. A sorrend lényeges: nem a tanítással kell kezdeni a szolgálatot, ahogy sokszor tesszük, hanem azzal, hogy teljes szívből tanulmányozzuk az ígét, majd megcselekedjük mindazt, amit Isten parancsolt. A tanítás, a program csak ezek után következhet.

A mai nappal kezdjük az ökumenikus imahetet a Krisztus-hívők egységéért. Hangsúlyoznunk kell most is, hogy az Isten szerinti egység készen van, azt nem mi hozzuk, „konferenciázzuk” össze. Aki Krisztusban van, aki a Lélekkel itatott meg, az különösebb produkció nélkül is egységben van a hasonló testvérel. A világi módszerek, a vég nélküli egyeztetések, teológiai bravúrok ezen a téren szánalmasak. Az eredmény is az.

Mire való akkor az imahét? Több célja, gyümölcse van. Az Úr gyermekeinek szükségük van arra, hogy keressék Atyjuk arcát, szándékát. Szükséges kimozdulni a felekezeti, kegyességi kultúrából, amely néha cellává is válhat. Bocsánatot kérhetünk az Úrtól és egymástól a szándékosan vagy akaratlanul elkövetett vétkeink miatt. Megbékélhetünk Istenrel és egymással. Felfedezhetjük a másikban, a más közösségekkel működő közösségekben, testvérekben is az egy Istent. Könyöröghetünk együtt a világgért, környezetünkért. Kaphatjuk a Lélek vezetését a közös szolgálatra vonatkozóan.

Az idei hét igei mottója legyen üzenet, valóság számunkra: „...a süketeket is hallóvá teszi, a némákat is beszélővé.” (Mk 7,37) Bűnbánat, megtérés, megújulás által az Úr nyissa meg lelki hallásunkat az aktuális üzenet! A sokszor néma keresztényeket tegye Isten tanúságtévő környezetükben. Szörnyű az istensüket, néma „keresztény”. Sokkal nagyobb a romlás a világban, társadalmunkban annál, mint hogy megengedhetnénk magunknak a felekezeti, kegyességi szűkkebliséget, bezárkózást.

„Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten, / Igédet éltesd szívünkben! / Hogy lelkünk teljék meg veled, / Mert akkor lángol és szeret: / Jöjj, Vigasztaló, Szentlélek Isten!” (EÉ 239,2)

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

SEMPER REFORMANDA

„Isten tehát lefelé néz. Felfelé nem nézhet, mert felette senki sincs. Oldalt se nézhet, mert senki sincs vele egyenlő. Csak lefelé nézhet. Így hát minél mélyebben, minél parányibb vagy, Isten szeme annál tisztábban lát.”

► Luther Márton:

Jer, örvendjünk, keresztények!
(Szabó József fordítása)

É L Ő V Í Z

Tavaszi januárban

Manapság egy kettős folyamat tanúi vagyunk. Egyrészt terjed a modern hitelenség. Az ömber harcol Isten ellen. Az egyházat elavultnak tartja. Tudni sem akar Isten igényeiről. *Öntörvényű életet él.* „Én tudom, hogy mi jó nekem!” – vélekedik.

De nemcsak az ember harcol Isten ellen, hanem Isten is érezeti hatalmát és ítélletét. Pál apostol a *Római levélben* arról beszél, hogy nyilvánvaló Isten haragja...

Sok baj, csapás van. Isten megingatja magabiztosságunkat. Tavaszidő van januárban! Szép. De félelmetes is: azt kell éreznünk, hogy a természet *kilépett a rendjéből*. Hiszen nincs kezünkben az időjárás. Vihar, árvíz, hőség – szeszélyesen jöhetnek. Ma már senki nem tagadja a globális felmelegedés tényét. Egyes tudósok azt jóslják, hogy századunk hetvenes éveire eltűnnek a Földközi-tenger csodálatos üdülőparadicsomai... Helyükön homokszivatag lesz. A mediterrán zóna észak felé húzódik.

Tél van, de elmarad a korcsolyaverseny, mert nincs jég, a műjég is elolvad... Síelni sem lehet még műhóval sem ilyen melegben. Elmaradnak a bevétel...

Beteljesedik, hogy a dicsekvő ember elveszti magabiztosságát (Zsolt 30,7–8). Isten népe együtt szenved a megpróbáltatásokban a világgal, de nem csodálkozik. Mert csak az ige teljesebbé be a büszke 21. századon: „...aki magát *felmagasztalta, megaláztatik*” (Mt 23,12; Károli-fordítás); „...Isten a kevélyeknek ellene áll...” (1Pt 5,5; Károli-fordítás)

Amikor ezeket leírjuk, nem félelmet akarunk kelteni Istennel szemben, mert Isten nem elveszíti akarja az embert, hanem éppen megmenteni, és ráeszméltetni arra, hogy tévúton jár. A megoldás: nem elfutni tőle, hanem hozzá menekülni, megbékélni vele. Letenni a fegyvert, amellyel harcolunk ellene, alázatosan elfogadni, hogy a világ sorsa, az emberiség sorsa és az én sorsom is az ő kezében van.

Nem tehetünk nagyobb szolgálatot a mai nyugtalan, biztonságát veszített emberiségnek, mint hogy sugározzuk a békeséget, amelyet Isten naponta felkínál nekünk Jézus, a Szabadító által. Ne szégyelljük bevallani, hogy mi – büszke emberek – tehetetlenek vagyunk, *de nem gazdátlanok*. Ha úgy érezzük is olykor, hogy életünket mint egy kis csónakot viharos szelek, vad hullámok dobálják, ott van a kormánykeréknél biztos kezű Gazdánk, aki – ha engedjük – békés vizekre viszi hajónkat. Csak engedjük át a vezetését...

■ GÁNC S ALADÁ R

A családi békesség titkai

Ha égve maradt – kapsold le,
Ha kiömlött – töröld fel,
Ha a földön van – vedd fel,
Ha kifogyott – töltsd meg,
Ha piszkos – mosd el,
Ha tele van – vidd ki,
Ha szomorú – öleld át,
Ha fáradt – altasd el,
Ha hiányzik – írd neki,
Ha kérdez – válaszolj,
Ha mesél – hallgass meg,
Ha távol van – hívd fel,
Ha ünnepel – lepd meg.
És soha ne feledd: összetartoztok.

▶ Ismeretlen szerző

WWW.EVELET.HU

Mint ismeretes, az *Evangélikus Életben* megjelenő írások egy hét késleltetéssel kerülnek az *EvÉlet* on-line adatbázisába. A nyomtatott szám második oldalának rovatai azonban a megjelenéssel egyidejűleg teljes terjedelmükben elolvashatók, illetőleg letölthetők.

VÍZKERESZT UTÁN 3. VASÁRNAP – Mt 8,1–13

„Menj el, és legyen a te hited szerint”

A leprás megtisztításáról és a római százados szolgájának meggyógyításáról szóló tudósítást Máté így vezeti be: „Amikor [Jézus] lejt a hegyről, nagy sokaság követte őt...” A *Hegyi beszéd* isteni kinyilatkoztatás igényével adott tanítását isteni hatalommal véghezvitt csodák hitet erősítik. „A józan értelem itt kénytelen arra a következtetésre jutni, aminek Nikodémus – János evangéliumának 3. részében – így ad hangot: »Senki sem tehet ilyen jeleket, ha nincs vele az Isten» – állapítja meg Luther.

A leprás férfi mindent egy lapra tesz föl. Életét kockáztatja, amikor a mózesi törvény leprásokra vonatkozó előírását megszegve nem tér ki a sokaság kíséretében közeledő Jézus útjából, hanem közel megy hozzá, és a lába elé veti magát. Ezért akár meg is kövezhetnék. De még tetteinél is botránkoztatóbb, amit mond: „Uram, ha akarod, megtisztíthatsz.” Az ószövetségi nép hite szerint a leprától való megtisztítás egyenlő az új élet teremtésével, amelyre egyedül Istennek van hatalma. Gondoljunk a szír Naamán történetére, aki királya levelével érkezik Izrael királyának udvarába. A levélben ez áll: „...*kérlek, hogy gyógyítsd meg belpokosságából szolgámat, Naamánt, akit hozzáad küldtem!*” (2Kir 5,6) Amikor Izrael királya elolvassa, megszagattja ruháját, és felkiált: „*Hát Isten vagyok én, aki megölhet és életre kelthet, hogy ideküld ez én hozzám egy em-*

bert, hogy meggyógyítsam belpokosságából!” (2Kir 5,7) A Jézus lábához boruló leprás férfi szava – „Uram, ha akarod, megtisztíthatsz” – annak elismerése, hogy Jézus Isten hatalmával rendelkezik.

De még ennél is többről van szó: olyasmit kér Jézustól, amit hívó zsidó csak Istentől kérhet. Úgy fordul az ember Jézushoz, hogy benne Istent szólítja meg. Tudnia kell, hogy ezzel az írástudó és a vallási vezetők szerint főbenjáró bűnt követ el: az ő mérlegükön szava istenkáromlásnak minősül, amelyért halálbüntetés jár. De ugyanez a vád merül fel Jézus ellen is, ha nem utasítja rendre. Jézus ehelyett kinyújtja a kezét, megérinti őt, és a döbbsent csendben csak ennyit mond: „*Akarom. Tisztulj meg!*” A kocka ezzel el van vetve. Ha a lepra nem tisztul le azonnal, akkor senki sem akadályozhatja meg, hogy istenkáromlásért mindkettőjüket a helyszínen meglincseljék. Am a lepra abban a pillanatban eltakarodik (az eredeti kifejezés így is fordítható) a beteg ember testéről. Ezzel bizonyítást nyert, hogy Jézus szava valóban isteni szó, amely Isten teremtő hatalmát hordozza. Az ellenség elnémul, Jézus folytathatja útját Kapernaum felé.

A levegő itt is rögtön megtelik puska-porszaggal: az idegen megszálló hatalom gyűlölt hadseregének tisztje közeledik Jézushoz, hogy a szállásán halálos betegen fekvő szolgájának életéért köz-

benjárjon. Jézus reakciója ebben a helyzetben már nemcsak vallási kérdés, hanem politikai is. Ha ő Izrael Messiása, akkor – a várakozás szerint – nem segíthet a Római Birodalom elnyomó gépezetéhez tartozó emberen. Ehhez képest másodlagos a vallási szempont, az, hogy Jézus – zsidó létére – azonnal késznek mutatkozik rá, hogy egy pogány ember szállására induljon. Nem is rajta múlik, hogy a látogatásra nem kerül sor. Ez a pogány ember ugyanis hisz Jézus szavának tér és idő korlátait legyőzve, mindenütt érvényesülő isteni hatalmában. Szükségtelennek tartja, hogy Jézus személyesen keresse fel a beteget. Azt mondja, elég, ha a távolból parancsol a betegségnek, és az szavára eltávozik a szolgáltól.

A választott nép ősi hite szerint Isten igéjében és igéje által bárhol jelen tud lenni, és véghez tudja vinni, amit igéjében kinyilatkoztat. Ezt a hitet korábban még a legszűkebb tanítványi körben sem alkalmazta senki Jézusra. Elsőként egy pogány római teszi meg. Máté meg is jegyzi, hogy amikor Jézus a százados szavait hallotta, elcsodálkozott, és így szólt kíséreihez: „*Bizony, mondom nektek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izraelben.*” A százados hitének nagysága nem a mértékében van, hanem minőségében: az ember Jézusban ismeri föl a mindenütt jelen lévő, a vi-

A VASÁRNAP IGÉJE

lágot igéjével teremtő és kormányzó, mindenható Istent.

Jézus ma sem éri be ennél kevesebbel. Egyháza népétől, tőlünk is ezt a hitet várja. Luther így vall erről: „Ez az evangéliumi történet megmutatja, hogyan kell hinnünk, hitünknek miként kell az igéhez ragaszkodnia, és milyen mély alázattal kell várakoznia Isten kegyelmére. Aki ezt megfogadja, annak – miként a leprásnak és a római századosnak is – végül sikerül elnyernie, amit kért. Hited szerint történik minden, mielőtt szíved egyedül Isten kegyelmére és jóságára hagyatkozik, azt kívánja és abban bízik. Isten irgalommal fordul feléd, keblére ölel, és megsegít.”

■ VÉGH ELYI ANTAL

Imádkozunk! Úr Jézus Krisztus, megvalljuk, sejtelmünk sincs hatalmadról és lehetőségeidről. Ajánlunk bátorítást, amely legyőzi aggodalmainkat, és szárnyakat ad kéréseinknek! Hadd érezzük meg, mi elevenít meg bennünket, és mi élteti a teremtettséget! Benned reménykedünk most és mindörökké. Amen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Istenünk, mennyei Atyánk, köszönjük, hogy amikor szavunk a világban oly sokszor süket fülekre talál, hozzád mégis reménységgel és teljes bizalommal fordulhatunk örömeinkkel és bánatunkkal, hálaadásunkkal és kéréseinkkel. Hallgass meg most minket, amikor néped közösségében eléd visszük könyörgéseinket!

[Lektor:] Köszönjük igédet. Kérünk, őrizd meg bennünk teremtő, gondviselő szavadat, s add, hogy ez a világ, amely megfélekedett igéd életet jelentő útmutatásáról, ismét felfigyeljen arra, hogy te megszólaló, jeleket adó, utat mutató Isten vagy. Így könyörgünk: mentsd meg ezt a vesztébe rohanó világot, add számunkra a megtérés és az újat kezdés lehetőségét. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Köszönjük, hogy emberré formáltál min-

ket. Könyörgünk az emberiségért. Segíts meglátni a legfontosabb feladatot, hogy együtt tudjunk élni, gondolkodni, örvendezni embertársainkkal. Add nekünk Krisztus lelkületét, hogy figyeljünk egymásra, megfogjuk egymás kezét, s keressük mások javát. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Köszönjük az életet. Könyörgünk mindazokért, akiknek életét nyomorúság, betegség, hiány vagy gázos teszi töredékessé. Add szívünkbe azt a gondoskodó szeretetet, amellyel Mesterünk végezte földi szolgálatát. Segíts, hogy mások gondját vegyük fel, s ne a magunkén siránkozunk. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Köszönjük, hogy népet választottál magad számára. Könyörgünk egyházadért. Add, hogy örül-

hessünk a közösségnek, és építsük. Add, hogy gyógyítsuk bajait, és mi magunk is áldássá válhassunk benne. Add, hogy – áthidalva a különbségeket – egy Atya gyermekeiként és szereteted hívívőiként jelenhessünk meg a világban. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Mennyei Atyánk, Fiad meggyógyította a kapernaumi százados szolgáját. Megmutatta nekünk, hogy országodban nem a betegség, a fájdalom és az elmulás vár ránk, hanem a maradandó öröm. Segíts minket, hogy a hit jövedelmével és a reménység örömeivel harcoljunk meg a ránk váró küzdelmeket, megmaradjuk a veled való imádságos párbeszédben, egykor pedig megérkezessünk országodba, az örök menyegzőre. Jézus Krisztus, a mi Urunk által.

[Gyülekezet:] Amen!

ISTENTISZTELET ÉS ÉNEKLÉS 3.

Gyülekezet – kántor – lelkész: az ének összeköt

▶ Az elmúlt hetekben, hónapokban – hol szakmai véleményt kifejtve, hol pedig személyes érzéseik alapján – elsősorban egyházzenezők vallottak: mit jelent nekik a gyülekezeti ének. Most egy lelkész szól arról, miként köt össze, formál minket közös kincsünk, az evangélikus éneklés. (E. Sz.)

Érdekes, sőt izgalmas lenne, ugyanakkor majdnem megvalósíthatatlan egy olyan széles körű felmérés, amelyben gyülekezeteink különböző rétegeiből szólalnának meg testvérek, s vallanának az éneklésről, az énekekhez való viszonyokról.

A gyülekezet és a szolgáltatók – hadd kerüljön itt egy kategóriába a templom „két végén” ügködő lelkész és kántor – egyaránt részesei a nagy lehetőségnek: az istentiszteleten találkozhatnak a hozzánk érkező Úrral. Az éneklés is ennek része. Három egyszerű, szinte banálisnak tűnő mondatban fogalmazzom meg mondanivalomat ezzel kapcsolatban.

Az éneklés szent ügy. Erre az istentisztelet résztvevőinek emlékeztetniük kell egymást. A gyülekezeti ének számunkra nem valamiféle mellékes dolog, amely

nélkülözhető, hanem az imádság egyik formája, a hitvallás egyik lehetséges módja. Az ének – ez lutheránus örökségünk egyik legszebbik része – ígérhető, gyakorolhatjuk Isten igéjét. Nagy segítség, ha ezt tudatosítjuk egymásban szavainkkal, hozzáállásunkkal, gondolkodásunkkal. Az ének – Luther így mondja – kiűzi az ördögöt. S ma, amikor a gonosz a legburkoltabb formákban, a leginkább álcázott módon s nemegyszer megtévesztően behízog stílusban környékezi meg az embert, különösen is szükségünk van erre a drága eszközre. Ezért is mondja reformátorunk, hogy az ének égi jó.

Ezért az énekválasztás komoly feladat. Szinte anekdotaszerűen terjed az a történet, amely szerint egyszer valahol a „Milyen éneket válasszunk?” kérdésre ilyen válasz érkezett: „Minden, valami vallásosat.” Ez a szent ügy semmibevevétele. Vannak külső tényezők, amelyek meghatározzák az istentiszteleti énekválasztást. Ilyen az egyházi esztendő, az énekek az istentiszteletben elfoglalt helye, de az is, hogy mit tud és énekel szívesen a gyülekezet.

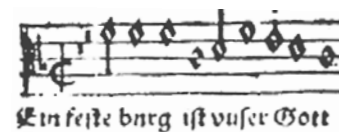
Az énekválasztás befolyásolja az egész istentisztelet dramaturgiáját. Az igeszakaszokkal, prédikációval, imádságokkal

összehangolt, arra rávezető ének aranyat ér. S akkor még nem szóltunk arról a funkciójáról, hogy benne kicsenghet mindaz, amit a gyülekezet az igében kapott. Ezért az énekválasztás nem megy anélkül, hogy az istentisztelet előkészítő alaposan végig ne olvassák az összes igeszakaszt, szoltárt, imádságot, s legalább gondolatmenetében ne ismernék az elhirdetés tervét.

Nem megy egyedül sem, hiszen a több oldalról érkezők sokszínűen közelítik meg az Istennel való találkozást jelentő alkalom egészét. Nem megy imádság nélkül, hiszen ha az ének is ígérhető, akkor annak meglevénéséhez is szükséges a Lélek munkája; azért pedig könyörögni kell. Nem megy egyik pillanatról a másikra sem; érnie kell az istentisztelet fő gondolatának, a bibliai szakaszoknak ahhoz, hogy a ténylegesen megfelelő ének kerüljön be a nagy egészbe, teljessé téve azt. Lehet, hogy mindez idealisztikusnak tűnik, de az Istennel való együttlét alkalmához csak ez méltó.

Az éneklésre készülni kell. Amikor a szoltáros azt mondja: „*Kész az én szívem, Istenem, hogy neked zengjek!*”, ez arról árulkodik, hogy el kell jutni erre a „kész” pontra. Igen, a bűneset óta az emberi szív nem kész önmagától a bibliai értelem-

CANTATE

ben vett új énekre, az Istenre hangolt, vele hidat építő, vele párbeszédet folytató énekre. Önmagunkban csak a saját nótánkat tudjuk fűjni. Ez lenne a „régie ének”, a keserűség, az önmagunk biztatgatásának, netán dicséretének az éneke, emberi kifejezése. A gyülekezeti, a liturgikus ének azonban isteni vonatkozású, s lényege szerint lehet Isten eszköze. Ezért szükségünk van ráhangolódásra. Lehet ez csupán egy mozdulat, egy sóhajtatásnyi imádság, a belső csend kívánsága vagy megteremtése.

A készülés természetesen tanulást is jelent. Az új vagy még ismeretlen énekek tanulását, a bizonytalan énekek gyakorlását, az énekek tartalmának tanulását, hogy tudatosan énekeljük a szöveget.

Az ének összekötő a gyülekezetet, a kántort és a lelkészt. A feladat, a soronként együtt vett levegő közösséggé formál. Élünk ezzel a nagyszerű lehetőséggel!

■ HAFENSCHER KÁROLY

„Boldogok a békességre igyekezők...”

Beszélgetés Fischl Vilmos lelkésszel, a hadtudományok doktorával

► **Hittudomány – hadtudomány. Első pillantásra mi sem áll távolabb egymástól, mint e két diszciplína. Ám van, aki kapcsolatot talál közöttük. Dr. Fischl Vilmos evangélikus lelkész az elmúlt évben arra vállalkozott, hogy nem csupán teológusként, hanem a hittudományt a hadtudománnyal összekötve összegezze, hogy az egyházak miként lehetnek cselekvő részei a nemzetközi biztonságpolitikának. Doktori értekezését 2006. október 11-én védte meg a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen (ZMNE), ünnepélyes doktorrá avatása pedig november 13-án történt – az intézmény hagyományai szerint – Zrínyi Miklós szabályára tett kézzel...**

– „Civil a pályán?” – szinte ez volt az első kérdés, értesülve újabb nagy vállalkozásáról négy évvel ezelőtt, amikor jelentkezett a nemzetvédelmi egyetem doktori képzésére. Harmincöt esztendősen olyan sikereket tud felmutatni, amelyek összetéveszthetetlenül csak Önre jellemzők: a teológia elvégzése után külügyi szakértői diploma, egyszerre gyűlekezeti és reptéri lelkész, kiképzett ejtőernyős... A legnagyobb eredmény mégis a hadtudományok doktora fokozat, amelyet az elmúlt ősszel szerzett meg. Hogyan került egy lelkész a hadtudományok harcmezőjére?

– A hadtudományok egy sajátos területével foglalkoztam, a biztonságpolitikával, amely nem csupán korábbi külügyi szakértői tanulmányaimhoz illeszkedik szervesen, de lelkészként is jól megközelíthető. A világ és az életünk is tele van konfliktusokkal, a biztonságpolitika pedig éppen ezek megelőzésén, kezelésén, megoldásán munkálkodik. Így a lelkész is, ha ebben a témakörben kutat, azt veszi észre, hogy ismerős területen mozog: olyan konfliktusos szituációk megoldásán kell dolgoznia, amelyek nem állnak messze sem a teológiától, sem a jézusi etikától.

– A doktori értekezés címe – A nemzetközi egyházi szervezetek szerepe az államközi, valamint csoportok közötti konfliktusok és válságok kezelésében – is mutatja, hogy teológiai és világi tudományok miként találkoznak egymással. Hogyan fogadták az evangélikus lelkészt a katonai közegben?

– Pozitívan viszonyultak hozzá, hogy lelkészként közöttük vagyok. Olyan világot képviseltem, amellyel egyébként ritkán találkoznak közvetlenül, bár az evangélikus egyházzal kiemelkedően jónak mondhatók a honvédség kapcsolatai. Sokat köszönhetek témavezetőimnek, Szabó János akadémikus professzornak – s habár minket elsősorban a tudományos munka kötött össze, az evangélikus egyházzal való tartozása is közös alapot jelentett. Szakbírálóm, Matus János akadé-

mikus is evangélikus. A bírálát és a védés során a bizottság katonai tagjai szorosban együttműködtek a teológus tagokkal. (Ez utóbbiak D. dr. Harmati Béla püspök, hivatalos szakbíráló és a teológia képviselője dr. Korányi András adjunktus voltak. – A szerk.) Összességében is úgy érzem, hogy a katonai és az egyházi közeg találkozására mindvégig nagyon pozitív volt.

FOTO: NAGY BENCE

– A biztonságpolitika kemény világ; szimbolikusan kifejezi ezt a Zrínyi szabályára tett kézzel elmondott doktori eskü is. Mivel szembesíti ez a találkozás a lelképástort? Mi jelentette a legnagyobb nehézséget? Bizonyára egészen más ennek a világnak az eszköztára, mint az egyháznak...

– Zrínyi szabályja a nemzetvédelmi egyetem névadójának feltett kincse, a katonák számára a maguk hivatásában olyan szerepe van, mint nálunk a Bibliának. Az eltérő eszközök ellenére a biztonságpolitika nem áll messze a teológiától. Mindkét szakterület a békére törekszik és a biztonságra. Természetesen van különbség a békefenntartás, a béke-teremtés – gondoljunk csak Jézus szavaira a Hegyi beszédben, Mt 5,9 – és a béke kikényszerítése között. Itt már valóban lehetnek olyan eszközök, amelyeket a teológia és az egyház, illetve a nemzetközi egyházi szervezetek csak bizonyos feltételek mellett fogadhatnak el.

– Miközben a vallásos identitás és hagyományok szerepét egyre fontosabbnak tartják a nemzetközi elmentétek terén, mennyire fogadják el ma tárgyalópartnernek a nemzetközi – és különösen az európai – biztonság rendszere az egyházakat?

– A vallási hovatartozás fontos, mert ez jelenlétét néhez, sőt kiindulópont is lehet egy konfliktus kezelésében, például Irakban. De említhetjük azt a tényt is, hogy Németországban és Franciaországban már több millió muszlim él, és jelenlétük része a keresztények

mindennapjainak. Az összefüggés tehát nyilvánvaló. Nemzetközi szinten ez úgy jelenik meg, hogy az ENSZ-nél, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél, illetve az Európai Uniónál van hivatalos egyházi képviselő, amely nem csupán a szervezeteket vagy az egyházakat, hanem a keresztény értékrendet is képviseli, ami nagyon fontos a szekularizáció közepette. Európában különösen is, mert lélek nélkül nem lehet Európát sem építeni.

– Mely konfliktusok rendezésében játszhatnának nagyobb szerepet a keresztény egyházak?

– Hosszan lehetne sorolni a lehetőségeket. Pozitív példaként említhetünk például a balkáni konfliktus esetében a nemzeti egyházak egységes és együttes fellépését, ami rengeteget segített. De el tudnám képzelni, hogy az egyházak beleszóljanak a nagypolitikai kérdésekbe is. A napi politikában már kevésbé látom hasznosnak a beleszólást. Ám Libanonban például a napi politikai kérdésekben is állást foglalnak az egyházi vezetők, és a parlament egyik fele keresztény, míg a másik fele muszlim az 1943-as alkotmány alapján. Ez a helyzet pont azt teszi lehetővé, hogy ne legyen még nagyobb konfliktus, hanem a keresztények és a muszlimok egymással megbékélve éljenek.

– Hogyan ítéli meg a keresztény egyházak szerepét ma? Alkalmasak-e a nemzetközi konfliktusok kezelésére?

– A keresztény egyházaknak ma még mindig van presztízszük, vagyis – ha nem is mindig – azért lehet hatásuk a kormányokra. Az egyházak ugyanis meggyőződés szerint a közjó érdekében vehetnek részt a politikában. A nemzetközi konfliktuskezelésre már nem önmagukban az egyházak, hanem a nemzetközi egyházi szervezetek vállalkoznak, mint az Európai Egyházak Konferenciája, az Egyházak Világtanácsa vagy a Lutheránus Világszövetség. Ezek azonban a nemzeti egyházakra építenek, tehát akkor tudnak segíteni, ha a nemzeti egyházak egységesek.

– A kiképzés lehetővé teszi a doktori eljárásnak, valóban láthatjuk, hogy milyen távlatokat nyithat az egyházi és egy világi tudomány találkozása, s reméljük, hogy ennek lehet folytatása a jövőben. Miben segítheti ez a doktorátus evangélikus egyházunk szolgálatát?

– Egyrészt felhívja a figyelmet arra, hogy nem kell félni más diszciplínáktól. Ez persze nem azt jelenti, hogy szakmai tudás nélkül nyúlhatunk hozzá egy másik szakterülethez. Komoly felkészüléssel viszont lelkészként is hozzá lehet szólni akár a külügyhöz, akár a hadtudományokhoz. Azt gondolom, hogy ezután akár szakmai együttműködés is kialakulhat az Evangelikus Hittudományi Egyetem és a ZMNE között bizonyos kérdésekben.

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

Építkezésért kalapácsot

Kitüntették Lázár Zsolt szarvasi lelkészt

► **A Habitat for Humanity International elnevezésű nemzetközi szervezet rászoruló családok számára épít lakásokat szerte a világon, így hazánkban is. Szarvason nemrégiben négy család költözhetett új Habitat-otthonába, és nemcsak a következő négy lakás átadására is sor kerülhet – méghozzá Lázár Zsolt helyi evangélikus lelkész szervezésében. Munkáját a szervezet a 2006. év önkéntesének járó Arany Kalapács díjjal ismerte el.**

„A Habitat for Humanity International egy felekezettől független, keresztény jótékonyági szervezet, amely a nyomorúságos lakáskörülmények felszámolásán fáradozik. Ma már több mint egymillió ember él 200 000 Habitat-otthonban, amelyek az alapítvány segítségével épültek fel, és kerültek lakóik tulajdonába alacsony költséggel járó, kamatmentes havi részletfizetéssel. Világszerte 100 országban hoztunk pozitív változást az emberek életébe” – olvasható a szervezet honlapján (www.habitat.hu).

Hogy miként került ebbe az ügybe Lázár Zsolt lelkész? Nagyon egyszerűen: „A televízióban láttam egy műsort a csurgói Habitat-házak átadásáról. Abban a pillanatban megéreztem, hogy Isten újabb feladatot bízott rám. Feleltem a telefonszámra, és hozzáfértem a szervezéshez” – nyilatkozta a Békés Megyei Hírlap 2007. január 12-i számában a vele készült interjúban.

Az Arany Kalapács díj szellemi értékét az is emeli, hogy az egész világban összesen tízennégyen kapták meg; hazánkban egyedül Lázár Zsolt nyerte el. A díj nem egyszerűen kitüntetés, bár az is, nem egyszerűen csak elismerés, bár az is: otthonra találó emberek, családok vannak mögötte. Ennek a szolgálatnak igazából ez a lélekemelő nagy titka!

Mindemellett külön öröm, hogy továbbra is jól működik Szarvason a Tessedikkel a XXI. századba – Második Esély Népfitőiskola is, immáron második éve, és a végzett hallgatók egyharmada el is tudott helyezkedni az ott szerzett diplomával. Lázár Zsolt ennek az intézménynek a működtetésében is részt vesz. De

természetesen elsősorban lelkész: „Az én életemben azonban az elsődleges a szolgálat, a legnagyobb öröm az, ha Jézust sikerül eljuttatni az emberek szívéhez” – mondta a fontebb már említett interjúban.

FOTO: PÉTERI GÁBOR

Örömmel láttuk, hogy a Békés Megyei Hírlap a múlt héten öt választotta „a hét emberévé”. Isten áldása legyen szolgálatán, munkáján, hogy továbbra is sokaknak segíthessen: ebben az életben igazodni is, de az örök életbe vezető keskeny utat is megtalálni is azon megmaradni.

■ RIBÁR JÁNOS

Apokrif intelem imahétre

Mikoron mene Urunk egyszer az ő szerető tanítványvilág Kafarnaumba, disputálnak vala az tanítványok, melyik volna nagyobb. Előállá szent Péter, és mondá:

– Én vagyok fejedelmetek, mert énnekem ígéré Urunk, mikor mondá énnekem: te hivattal cefasnak, ki magyaráztatik főnek.

Mondá szent András:

– Állj hátrább, Péter! Nemde bátyád vagyok-e én tenéked?

Mondá szent János evangelista:

– Mit szóltok ti? Vesztegyetek! Sőt én lések fejedelmetek, mert én szűz vagyok, s a szűzek igen kellemetesek Istennek.

Mondá nagyobb szent Jakab:

– Vesztegy te, János! Csoda, hogy szólhatsz! Nemde bátyád vagyok-e én tenéked? Szűz vagy-e te? Én is szűz vagyok, és Krisztusnak szekretáriusa.

Eléállanak a középső Máriának három fia: küsebb szent Jakab, Taddeus és Simon, mondván:

– Mi ezen csodálkozunk, hogy csak szólhattok ti, s nem tudjátok, hogy mi vagyunk az Krisztusnak közel való rokonsági. Hallgassatok azért, mert mi leszünk nagyobbak tölleteknél.

Hallván szent Máté, mondá:

– Sőt én leszek, mert én sokakat hantam el Krisztusért! Mit hantatok ti? Egy rossz hálót, lyukas csolnakot!

Mondá szent Fülöp:

– Állj hátra, Máté! Vesztegyetek tőmind! Nemde engem híva-é először mindeteknél az Krisztus az ő szavával? Azért igiten se szólyatok, mert én leszek fejedelmetek!

Eléállá szent Bertalan, mondván:

– Állj tovább, te Fülöp! Tudjátok-e, ki vagyok én? Nemde király fia? Hát csoda, hogy szólhattok! Én leszek!

Mondá szent Tamás:

– Nemde az bölcsenek kell-e uralkodniuk? Úgy mondá Ptolemeus: az bölcs uralodik az egeken. Mit tuttok ti, szegény gorombák? Csak az ábécét sem tudjátok, én kegyiglen doktor vagyok. Azért én leszek!

Hallván ezeket Judás, közibék esék nagy haraggal, mondván:

– Csoda, hogy nem szegyenlítek, amit szóltok! Nemde én vagyok-e sáfárotok? Addig sem ehettek, sem ihattok, míglen én megszerzém! Vejh, nem léstetek, hanem én! Mert még mostan kezem alá adattok!

– Lész, de pokolban!

Urunk Jézus mendegél vala előttük az úton, és tettei vala, hogy igiten nem hallaná. Kik mikoron az szálláson volnának, megkérdé Urunk őket, miről disputáltak volna, kik szegyenletekben nem merik vala megmondani, hanem

ÉGTÁJOLÓ

miképp szent Máté írja a XVIII. kapitulumban: járulának az tanítványok Jézushoz, mondván: kicsoda nagyobb menyneknek országában? Mondá Urunk: Ó, nagy kérdés ez! És jobb annál, amit ti szóltok vala az úton! De no mit végeztek? – Mind veszteg hallgatnak vala, mert szegyenlik vala megmondani...

Kétezer esztendő elmúltával esmeg vetekedének az tanítványok egymásnak között.

Előállá az római tanítvány, mondván:

– Bizony, én vagyok fejedelmetek, hiszen Szent Pétert én követem. Ó az én városomban hala mártírhalált. Annak okáért e városnak episkoposa az ő trónusát foglalhatá el. Nálam vagon az kulcsoknak hatalma, én neveztettem csupán ecclesiának. Rajtam kívül nem vagon idvesség.

Az keletről érkező szakállas tanítvány így felele, mondván:

– Mégiscsak én volnék az nagyobb,

hiszen az tradíciót hűségesebben őrizém Keletnek országaiban. Az én követőim soha nem mondanák, hogy az Szentlélek a Fiútól is származék. Őrizkedem tovább minden veszedelmes nívumoktól, tisztán oltalmazván az ősök hitét. Leiturgiám is mentes újító szándékoktól.

Az harmadik tanítvány így ríposztóza:

– Ímhol állok, másként nem tehetek. Mi eltűzelénk az fertelmes pápai bullákat, és vallánk: solus Christus, sola gratia. Az deformált ecclesiát megújítánk, az népek nyelvein hirdeténk az evangéliomot.

E tanítványnak öccse közbeszóla, mondván:

– Az predestinációt viszont csak mi helyezénk az azt megillető helyre, megtisztítván továbbá az úri szent vacsorát is hibás praxisoktól.

És jelentkezék mind több ifjabb és ifjabb tanítvány. Egyikük az felnőttek bap-tidzálását említé, másik az tanítás további purifikálását. Harmadik az nyelveken szózással kérkedék, negyedik az Szent Szellemre hivatkozék. És érkezenék újabb és újabb tanítványok, és mindmind csak vetekedének egymással.

Urunk Jézus megint előttük mendegél vala az úton, és esmeg tettei vala, hogy igiten nem hallaná. De az alkalmas

időben újfent megkérdi tőlök, miről disputáltak volna útközben. Azok szegyenletekben ezúttal sem merék megmondani.

Ő annak okáért egy kis gyermeket szólított volna elő, és állítá ezt eleikbe, imigyen tanítva őket: bizony, bizony, mondom néktek, ha meg nem tértek, és olyanok nem léstetek, mint e kis gyermek, semmiképpen nem mentek bé az menyneknek országába.

Az tanítványok sokasága pedig mélyen magába szállá vala, és elhatározá, hogy igiten követné az Urat. Egyetemleges imahetén is ebben a lelkületben keresné egymással az közösséget.

Az Úr pedig felderülven így szóla: jól vagon, gyermekeim, talán mégiscsak bémentek az Uratoknak örömébe.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Bajor–magyar kapcsolat a diakóniában

A bajor diakónia két meghatározó személyisége érkezett Budapestre január 15-én, hétfőn azzal a szándékkal, hogy magyar partnereivel előkészítse a tavasszal esedékes szakmai találkozót. A testvéregyház szeretetszolgálatának intézményvezetői tanulmányi kirándulást szerveznek Magyarországra április 24. és 26. között. Nem protokoll-látogatásról van szó, hanem szakmai párbeszédéről, valamint elmélyült ismerkedésről annak érdekében, hogy az intézmények, a szervezetek egymástól tanuljanak.

Fritz Blantz és Friedemann Götzger villámlátogatása ugyan – a repülő földet érése és felszállása között – csupán néhány óráig tartott, de az áprilisi találkozó előkészítése révén és annak jelentőségén keresztül meghatározó volt a diakóniai partnerkapcsolat jövőjét illetően. Egyházunk részéről a diakóniai bizottság elnöke, néhány tagja és intézményvezetők vettek részt a megbeszélésen.

► OI/H. K.

Csillagpont 2007

Beszélgetés Rozgonyi Emókéval

► 2007 nyarán ismét megrendezésre kerül a Csillagpont országos református ifjúsági találkozó. Egy ilyen rendezvény nagyon sok szervezési munkát igényel, ezért már elkezdődtek az előkészületek és a megbeszélések. A Csillagpont 2007 koordinátorával, Rozgonyi Emókéval beszélgettünk az idei találkozóról.

– Az idei Csillagpont hol kerül megrendezésre?

– Sárospatakon lesz július 17. és 21. között. Nagy örömet jelentett számunkra, hogy a helyi közösségek ajánlották a reformátusság szempontjából jelentős város, és ezután a városvezetéssel is pozitív együttműködés alakult ki. Azaz már az előkészületekben megvalósul a lényeg: egymásra találás, együttgondolkodás, a misszió egysége.

– Szerinted mi lehet a célja egy ilyen nagy találkozásnak?

– Egy országos találkozásnak nem csak a helyszínen folyó program a lényege. Az odavezető út legalább olyan fontos, mint maga az esemény. Az előkészítés során sokan csatlakoznak a csapathoz, hozva a maguk képességeit, hozzájárulva a programok és önálló projektek sokszínűségéhez. A szervezés hónapokat vesz igénybe, ami lehetővé teszi a munkatársak számára, hogy jobban megismerkedjenek, barátságok alakuljanak ki, ezáltal pedig egy olyan országos hálózat jöjjön létre, ami más módon aligha lehetséges. Ugyanakkor jó azt látni a keresztyén ifjaknak, hogy az

erősítve a hit megélésének, gyakorlatba helyezésének lehetőségét. Végső célunk, hogy a fiatalok megerősödve, inspiráltak menjenek vissza gyülekezetükbe, vagy találjanak rá jövőbeli közösségükre.

– Lehet már tudni valamit az idei Csillagpont témájáról?

– A 2007-es Csillagpont témája a Krisztus-hitből fakadó váradalom, reménység, illetve a reménységben élők közössége, akik a váradalom végső távlatában osztoznak. Meggyőződésünk, hogy ez a váradalom a hétköznapokban is iránytű. Nem ad mindenre választ, de kijelöli az utat, engedi fel- és elismerni a gyengeséget, és arra indít, hogy Istenre hagyatkozzunk. A hit távlatait szeretnénk élő módon megélni a fiatalokkal együtt, akik olyan sokszor tanácsalagnak el, maradnak magukra életükben. A téma természetesen még alakul. Az előadásokat előkészítő munkacsoport januárban gyűjtja be a rakétákat.

– Lesz valami különlegessége az idei találkozásnak az eddigiekhez képest?

– Igen. Maga a sárospataki táborhely, ahol a találkozóra sor kerül, nincs teljesen kiszakítva a városból. Minden elérhető távolságban van. Ezt az adottságot kihasználva, szeretnénk, ha a kisgyermekes fiatal házaspárok is csatlakozhatnának a találkozóhoz. Gyermekprogramokat, gyermekmegőrzőt, csendes szálláshelyet szeretnénk biztosítani nekik. A programba beépítjük a már házas fiatalok kérdéseit, az azokra adható lehetséges válaszokat, valamint lehetőséget kívánunk biztosítani arra, hogy az ebben az élethelyzetben lévők mind örömeik-

Új elnök a Német Protestáns Egyházak diakóniai szolgálatának élén

Új elnöke lesz a Német Protestáns Egyházak (EKD) diakóniai szolgálatának Klaus-Dieter Kottnik személyében. Kottnikot 2006. október 19-én választotta meg öt évre az EKD diakóniai szolgálatának konferenciája, miután elődje, Jürgen Gohde múlt év június 21-én lemondott. Az új elnök ez év február 1-jén kezdi meg munkáját; hivatalos beiktatására másnap kerül sor.

Klaus-Dieter Kottnik 1952. május 24-én született Stuttgartban, teológiai tanul-

mányait 1972 és 1979 között Hamburgban és Tübingenben végezte. Beosztott lelkészként Stuttgart-Rohrban és a württembergi diakóniai szolgálatnál dolgozott, majd Stuttgart-Riedenbergben volt gyülekezeti lelkész 1984-től 1991-ig, majd a stettini diakónia igazgatóságának elnöki tisztét töltötte be 1991–2007 között.

Az EKD diakóniai szolgálatát közhasznú egyesületként működtetik; tagjai az EKD huszonkét tartományi egyházának diakóniai szolgálatait, kilenc sza-

badegyház a maga szeretetszolgálati intézményeivel, valamint a legkülönbözőbb munkaterületek nyolcvanegy szakosztálya. Több mint huszonhétézer önálló – különböző méretű és jogi meghatározás szempontjából eltérő – intézményben végzik munkájukat. A németországi diakóniai munkának a reformok után két adminisztratív központja van: Berlin-Dahlem és Stuttgart.

► Evangelisches Gemeindeblatt für Württemberg

Hejce – egy év után...

► Egy évvel ezelőtt számolt be a sajtó arról, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Hejce község közelében hegnyek ütközött és lezuhant a szlovák légierő egyik szállítógépe. A gép utasai – Koszovóban szolgálatot teljesítő szlovák katonák, illetve a személyzet – egy kivétellel életüket veszítették. Az alábbiakban Lackner Pál evangélikus lelkész, protestáns táborigazgató az események részeseként idézi fel a tragédia utáni órák történéseit, illetve a szerencsétlenül jártak emlékére emelt emlékmű felavatásának mozzanatait.

Január 19. – a feleségem névnapja és a középső lányunk születésnapja. Az ilyen családi eseményekről szűk körben, egyszerűen szoktunk megemlékezni; így volt ez tavaly is. A kamaszok után este végre bejutok a fürdőszobába, amikor megszólal a szolgálati telefon: a központi ügyelet riaszt.

Rögtön hívom a gépkocsivezetőt, majd a kollégákat. Magassy Sándor veszi fel elsősnek, ő is indul. Fél óra múlva már az M3-as autópályán száguldozunk a zempléni hegnyek felé. Kora este a hírekben már bementék, hogy Telkibánya mellett lezuhant egy szállítóhelikopter negyven emberrel a fedélzetén. Ekkora gépe sem a Magyar Honvédségnek, sem a szomszédos országoknak nincs – az információ pontatlannak vagy tévesnek tűnik.

Menet közben jönnek a hírek rádióin és telefonon: Hejce az úti cél, a pontosabb koordinátákat és a feladatokat majd ott megkapjuk. Kiderült, hogy egy szlovák AN-24-es repülőgép zuhant le.

Hejce: ezeréves zsákfalu a Gergely-hegy és a Borsó-hegy tövében. Sajátos egyháztörténeti helyszín: a harcos középkori előreformátorok, a husziták, mint annyi más helyen a környéken, itt is megvetették a lábukat. Sokak viselik ma a településen a Cseh vagy a Vencel vezetéknévét. A kassai püspök nyári rezidenciaként épült palotája áll itt, ez volt a két világháború között a mai országhatárokon belüli részegyházmezejét kormányzó helynök székhelye, szeminárium is működött Hejcen. Az ötvenes években ide internálták a katolikus püspöki kar jelentős részét. A falu türelmi rendelet után épült református templomának ma sincs tornya.

Menet közben jön a hír: van egy túlélő. Reménykedhetünk még? Ötpercenként egy tucattal csökken a hátralévő kilométerek száma, negyedóránként egy fokkal a külső hőmérséklet: már mélyen mínusz tíz alatt vagyunk. A Hernád völgyében köd nehezíti a haladást. Végre odaérünk. A lezuhant gép messze van a falutól, hat-nyolc-tíz kilométer távolságról beszélnek; úttalan utak, húsz centiméteres hó, a helyszín egyelőre lezárván: az út keskeny, szembejövő forgalom nem lehetséges, kiterő nincs, gyalogosan a sötétben eltévedni könnyű lenne – csellengők keresésére most nincs lehetőség.

Mivel a katonák még nem értek ide, a határőrökkel, rendőrökkel, katasztrófavédelmiskkel beszélgetünk. Nagy a döbbenet; aki – hozzánk hasonlóan – nem járt fenn, azaz nem látta a katasztrófa helyszínét, a roncsokat és az áldozatokat, az latolgat, találgat. Aki járt fenn, döbbenet hallgat, alig szól. Érkeznek a szlovák katonák, hivatalnokok is – nem sokat szólunk még egymáshoz sem. Ameddig lehet, felmegyünk gyalog; ez a pont a temető melletti kanyar, ahonnan már Kassa fényei látszanak: azé a városé, ahol a Koszovóból érkező gépnek néhány percen belül landolnia kellett volna... Tiszta éjszaka van, mínusz húsz fok alatti a hőmérséklet, a mobiltelefonok akkui a hidegben gyorsan merülnek.

A falu – és tegyük hozzá: a szomszédos települések – lakói egy emberként mozdulnak: a pék hoz néhány kosár meleg kenyert, valaki odaállít mellé egy bödön zsírt, pár asszony keni a kenyereket, az öregotthon uestszámra főzi a teát. Közben jönnek a különböző hatóságok képviselői is, hatáskörök egyeztetése folyik, korrekt, de komor hangulatban. Megérkeznek a katonák is, velük beszélgetünk, közben negyed négykor odalép hozzám egy úr: „Püspök úr, én vagyok itt a katolikus kántor.” Aztán rögtön ki is javítja magát: „Elnézést, ezredes úr, most polgármesterként köszöntöm.”

Hajnatra kiderül, a helyszín biztosítása nem a katonák feladata, levonulunk. Isten irgalmazzon az áldozatoknak, adjon megnyugvást és békeséget a túlélőknek.

Az idő múlik, az információk gyűlnek: kiderül, hogy a szlovák ökömenikus táborigazgató lelkészi szolgálat – a protestánsok mellett az ortodoxok is tagjai – vezetője életében először ment volna misszióban szolgáló katonákat látogatni, majd ezzel a géppel jött volna vissza. Indulás előtt néhány nappal azonban valaki a

vezetői szintek egyikén úgy döntött, majd megy inkább a katolikus helynök, Jozef Stank alezredes. Tomas Semko testvérünk itthon és így életben maradt.

A szerencsétlenség áldozatai a volt Jugoszláviában, Koszovóban teljesítettek szolgálatot, a rigómezei csata emlékművét őrizték. Legtöbbjük jó kapcsolatot tartott fenn a kint szolgáló magyarokkal; érthetően a mi Szent László táborunkban is nagy volt a döbbenet.

A katonák fejében ott vibrál a kérdés: miért? Van olyan önfelelőződés, amelyet a történelem igazol: amikor utólag a dolog célja vagy értelme világos, amikor mások életét menti meg az egyén feláldozása. Itt azonban áldozatokról van szó, egy banális közlekedési baleset halottairól. Kiderült a tragédia oka is: túlzottan rutinból történt a leszállás.

Őszre elkészült a szerencsétlenül jártak emlékműve. Az avatás egész napos: a kassai dómban délelőtt emlék-istentisztelet – némi kivárással és kavarással, hogy ökumenikus és/vagy nemzetközi-e, vagy talán mégsem, de mégis –, utána koncert. A templom

szűfőliség tele hozzátartozókkal, bajtársakkal, katonai és politikai vezetőkkel, tévéközvetítés – látszik, hogy az egész ország számára fontos az emlékezés, de a szembesülés is. A két katolikus táborigazgató püspök koncelebrált miséje végén kapunk szót: ketten – Tomas Semko szlovákkal, én magyarul – hirdetjük az igét. Délutánra a hozzátartozókat a szlovák hadsereg átszállította Hejcére, a buszokból teherautókra ülnek, majd a végső pár kilométert gyalog kell megtenni mindenkinek.

A hegytetőn várunk az utolsóknak érkezőkre, akik elsőnek indultak Kassáról, ők tizenegynéhányan gyalog jöttek. Van idő körülnézni. A még mindig kormos fák között kopasz az ütközés helye. Az erdősav végéig két sor van még, azután egy füves domboldal következik. Ha pár méterrel magasabban szállnak, odaérnek, több a túlélő; ha még pár méterrel feljebb, akkor ma nem ismernénk a Borsó-hegy nevét – szemmel láthatóan ilyen gondolatok cikáznak a jelenlévők fejében.

A fákon emléktáblák – minden név külön, ezek körül gyülekeznek a hozzátartozók. Lehet látni az életkori különbségeket: az előjárók az én nemzedékem tagjai voltak: tétova kamaszok, feleségek, öreg szülők állnak a fák körül. A huszonévesekre – a többségre – emlékezők más képet mutatnak: rohangáló kisgyermek, néhány karomlód, fiatal özvegyek, középkorú szülők, megtört hetvenes nagyszülők. Lelkészként sok gyászolóval találkoztam, mégis nehéznek érzem ezt a helyzetet. Szolgatársaimra nézve látom, ők is ugyanígy vannak.

A szlovák miniszter beszéde után felolvassák a neveket. Fel-feltörnek a könnyek, jönnek a koszorúk, majd a lelkészek a szó. Öten szólunk – és nem csak a protokoll miatt röviden. A délelőtti szolgálattevőkön kívül a szlovák sereg egyetlen ortodox lelkésze is itt van.

Mi más vigasztalhat itt, nyelvi korlátokon és felekezeti határokon túl, mint Isten igéje: „Mert közülnünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úr éi vagyunk.” (Róm 14,7)

egyház egy hihetetlenül gazdag közösség. Sok minden történik, rengeteg, sokszor felfedezetlen, kiaknázatlan érték és öröm mozgatja mindennapjainkat. A minőség és a mennyiség összhangja, élő közösségünk sokszínűségének bemutatása a nagy számban összegyűlekedő fiatalok együttlétén és sokszínűségén keresztül – ez lehet az egyik célkitűzése a nagy országos találkozásnak.

A Csillagpont egyik nagy vívmánya a délelőtti evangélicációs előadások utáni kiscsoportos beszélgetés. Alkalmadtán száz-száztíz csoport is alakulhat, ahol a résztvevők megbeszélhetik a hallottakat. Ezzel családiasabb, közösségi jelleget kaphat ez a nagy találkozó,

ről, mind pedig problémáikról beszélhessenek. A másik érdekessége az idei Csillagpontnak egy délutáni, kora esti zárandoklat lesz, ahol az egész tábor találkozhat múltbeli református nagyjainkkal a városban. Sárospatakkal való együttélésünk tulajdonképpen szimbolizálja a keresztyének világban való életét: a város peremén lakunk majd, de felkerekedünk, kimegyünk az utcákra és terekre, hogy tanúskodjunk a krisztusi remény erejéről.

■ ABIGAIL

Részlet a Reformátusok Lapjának 2007. január 7-ei számában megjelent interjúból

Szép volt...

Szabadegyetem a Weiss Manfréd Művekben

► **Kultúrtörténeti dokumentummá vált írások, fotók, jegyzetek. Egy korszakot tárnak fel, amelyben elfásult, fáradt emberek erőre kapnak, új életüket formálják. Látni, tanulni akarnak, ismerkedni a világgal – nem parancsra, előírás szerint, hanem önként, őszintén, hittel és örömmel. Sok évtizedes iratokat rendezek, közben szól a rádió... Éppen a kultúra napjának idei előkészítéséről van szó, amikor egy selyemszalaggal átkötött iratcsomó kerül a kezembe, rajta a felírás: „W. M. Szabadegyetem – Csepel 1945–1948.”...**

Több mint fél évszázados emlékek egy borzalmas háborút követő időszakból és újabb félelmetes idők kezdeti napjairól – és kultúra? Igen!

Kezdődött a félelemmel teli, de mégis bizakodó újjáépítés, amikor a romok közül a napfény hatására kibújó kis ibolyának, zöld hajtásnak is örülni tudtunk. Ugyanakkor kis hazánkban minden téren rosszindulatú, gonosz változások... Rövidesen én is kikerültem – sok kollégámmal együtt – csodálatos munkahelyemről, a Magyar Rádióból (bár külső munkatárs maradtam). Ezt megtudván a csepeli Weiss Manfréd Művek egyik igazgatója – egy ideig még a régi vezetőség dolgozott – meghívott a kulturális osztályukra.

Kiegett, beomlott gyárkérmények, füstölő üzemrészek, amerre a szem ellátott. A hatalmas gyártelep bombatólcséres utcáin sovány, meggyötört emberek takarították a rémséges esztendő romjait az új, szebb élet reményében.

Tőlem azt kérték, hogy a kulturális műsorokon kívül foglalkozzam az oktatási lehetőségekkel, szervezzem meg a gyártelepen belüli tanítást. Nem volt könnyű feladat, de segített rádiós múltam, a művész kollégák bevonása, Ádám

Jenő szórakoztató népdalműsora, a hallgatóság bekapcsolásával Petőfi, Arany műveiből összeállított irodalmi műsor neves művészek közreműködésével, illetve közkínátra József Attila-est. Meglepetésszerű József Jolánt hívtam meg, aki szívesen beszélt öccséről, amiként Kosztolányi Dezső özvegye is Kosztolányiról. Mindketten sok kérdést is kaptak hallgatóiktól.

Közben az újonnan szervezett iskolákban, ipari átképző- és továbbképző intézményekben is megkezdődött az oktatás. Azonban sokan nem iskolába

Tanulmányi kiránduláson a szabadegyetem résztvevői

járni, vizsgálni akartak, „csak” művelődni, ismereteiket bővíteni. Az ő részükre javasoltam a szabadegyetem megszervezését; terveimet bemutattam az igazgatónak és az üzemi bizottság (űb) elnökének. „Nagyon jó, végre kell hajtani” – volt a rövid válasz.

Pénz a közreműködők részére azonban nem volt. Egy háromtagú család részére biztosítottak ételmezt – akkoriban még családtagonként, két-három naponta kaptuk az ételmezt –, s nekem kellett igazságon elosztanom. Babban, krumppliban, tejben, zsírban vagy éppen sóban, élesztőben értékelni az előadást, a kitűnő előadókat... Így történt, hogy Germanus Gyula professzor például egy héttel előbb kapta a fél kiló marhahúst és a két deciliter olajat, míg Kosztolányiné egy héttel később a liter tejet és a három dekagramm élesztőt a közreműkö-

déséért, sok derűs pillanat kíséretében. Erről tanúskodnak a kockás papíron, aláírásukkal igazolt átvételi, elszámolási elismervények (mert akkor még ilyen pontos elszámolások voltak).

Néhány előadó a már említettek kivételével: Keresztury Dezső kultuszminiszter, Szabolcsi Bence akadémikus, dr. Bartha Dénes, Bárdos Lajos, dr. Ujfalussy József zenetudósok, Barsi Ödön író-rendező, Halász Gyula nyelvész. A filozófiai sorozatot vezető ifj. dr. Fülei-Szántó Endre tanár-költő, későbbi professzor több kedves versé-

ben is megemlékezett a száz-kétszáz fős látogatottság miatti hely-, illetve teremhiányról...

Az irodalmi, zenei és vegyes előadás-sorozat mellett volt egészségügyi sorozat is; a háború utáni körülmények adták az időszzerű kérdéseket. Az igen nagy érdeklődéssel fogadott előadásokat a Weiss Manfréd Kórház főorvosai tartották, sokszor közvetlen segítségnyújtással.

Említettem már az érdeklődést, a látogatottságot. Íme, néhány kiemelt szám: az 1945. őszi első beiratkozáskor 112 fő, fizikai és értelmiségi dolgozó, munkás és vezető volt, a májusi befejező előadáson 254 beiratkozott hallgató újította meg részvételét. Az 1946-os tanév már heti négy előadás-sorozattal indult a nyáron elindított országon belüli tanulmányút-sorozat hatására. A tanulmányutak résztvevőinek száma 1947 májusára 1738-ról 2355-re emelkedett. Nem folytatom...

1948 februárjától a meghirdetett előadások, tanulmányutak ellenére a szabadegyetem egyik napról a másikra „megszüntettetett”. Hogy mi volt a betiltás oka, annak kitalálását a kedves Olvasóra bízom...

Nekem 2007-ben a magyar kultúra napján erről beszélnek a selyemszalaggal átkötött, felteve őrzött több száz oldal fekete betűi.

■ SCHELKEN PÁLMA

Különös házasság

Százhatvan éve született Mikszáth Kálmán

► **Ha akadna író, aki egy regény erejéig feltámasztaná Mikszáthot, az Új Zrínyi-áshoz hasonló satirikus mű keletkezne. A jovialis öregúr pipaszárát rágcslálva csak a fejét csóválná a hazai közállapotokat látva, és tán önként vonulna vissza sírjába a szigeti hőshöz hasonlóan.**

Ősei között nemzedékekre visszamenően evangélikus lelkészek munkálkodtak, és Mikszáth számtalanszor büszkélkedett rebellis elődeivel. Születésekor egy népszerű történelmi elbeszélésből másolta. Pedagógiai érzékkel megáldott tanára nem szégyenítette meg, de elvárta tőle, hogy a továbbiakban hasonlóan jó stílusban fogalmazzon. A siker fellobbantotta a szunnyadó tehetséget, és a megerősödő kamasz ontani kezdte az írásokat.

A vézna, beteges kisfiú keservesen tanulva a betűvetést, olvasásból, fogalmazásból pedig gyengének mutatkozott. Félig igaz – vagy tán egészen az –, hogy az első feltűnést keltő dolgozatát egy népszerű történelmi elbeszélésből másolta. Pedagógiai érzékkel megáldott tanára nem szégyenítette meg, de elvárta tőle, hogy a továbbiakban hasonlóan jó stílusban fogalmazzon. A siker fellobbantotta a szunnyadó tehetséget, és a megerősödő kamasz ontani kezdte az írásokat.

A gimnázium után jogi karra iratkozott be, de hamarosan rájött, hogy az érthetetlen jogi szövegektől csak „megsavanyodik a gyomra”. Maradandó károsodást nem szenvedett, mert időben otthagyta a vaskos könyveket, és Gyarmatra szegődött esküdtné Mauks Mátyás szolgabíró mellé.

Főnöke, hogy segítse a szerény jövedelmű esküdtt, ebédre hívta házába. Mikszáth így ismerkedett meg Mauks Ilonával, a visszahúzódo, kényes ízlésű kisasszonnyal. Valóságos kis irodalmi szalont hoztak létre, kicsérélték olvasmányaik, felolvasásokat tartottak. Talán a romantikus regények is közrejátszottak abban, hogy fellobbant a szikra a fiatalok között. Mikszáth rá oly jellemző módon aktát nyújtott be főnökének a következő szöveggel: „Én, alulírott szavamat adom, hogy Ilonka leányomat egy éven belül Mikszáth Kálmánhoz adom feleségül.” A válasz stílszerű volt: „Ezt majd még megapalljuk a királyi táblához.” Az elutasítás azonban végleges. Mauks úr nem hitte, hogy Mikszáth el tudná tartani a lányát írói reményekből.

A fiatalok rövid tanakodás után titokban házasodtak össze. Keserves évek következtek. Anyagi gondokkal küzdöttek, az egészségtelen lakás megbetegítette Ilonát. Mikszáth kétségbeesett lépésre szánta el magát: levélben arra kérte feleségét, hogy váljanak el, mert nem akarta az asszonyt is magával rántani a nyomorba. A kitartó nő azonban társa akart

maradni férjének a bajban is, és hallani sem akart a válásról. Mikszáth végül kegyes hazugsághoz folyamodott: azt állította, hogy mást szeret. Elváltak.

A szárnypróbálgató íróhoz ekkor kopogtatott be a szerencse néhány szegedi újságíró alakjában. Egy újonnan induló napilaphoz hívták munkatársnak tiszteséges fizetést ajánlva. Kedvére tölthette meg a lapot a legkülönfélébb műfajú írásokkal, és Szegeden születtek a *Jó palócok* és *A tót atyafiak* című elbeszéléskötet egyes darabjai is. A két kötet zajos sikert aratott, és anyagi megbecsülést is hozott.

Mikszáth úriember volt, nem feledkezett meg a bajban is hű társáról, és levélben kereste fel egykori feleségét, hogy újra megkérje a kezét. Bevallotta ugyan, hogy a hajdani láng már nem lobog benne, sőt egy férjes asszonyt szeret, de hozzátette azt is, hogy „vagy maga lesz a feleségem, vagy soha senki”. Ennek a szíves lánykérésnek Ilona nem tudott ellenállni, és 1882-ben újra oltár elé álltak.

Kevés olyan írónk van, aki olyan érzékletesen tud írni a családi fészek melegéről, mint Mikszáth. Gyermekait a rajongásig szerette, és szinte az eszét vesztette, amikor meghalt János nevű kisfia.

A családi élet fájdalmai és örömei mellett írói, politikai pályája emelkedni kezdett. A *Pesti Hírlap*ot parlamenti karcokkal töltötte meg, a tisztelt Ház képviselője lett, és gyűjtötte az anekdotákat, melyeket később beépített regényeibe is.

A nyolcvanas-kilencvenes évek az ő fénykora. Az ünnepeket, körülrajongott író azonban egyre sötétebben látta az ország helyzetét. Utolsó éveiben visszahúzódozott családjá körébe, alig mozdult ki horpácsi birtokáról. Ereje mintha elhagyta volna, apátiába süllyedt, alig érdekelte a külvilág.

Amikor 1909-ben az ország nagy felhajtással – például Gyarmat kivilágításával – ünnepelte negyvenedik írói jubileumát, felesége döbbenet fedezte fel, milyen rossz állapotban van a férje: „Keressem az uramat, és látok egy kis töpörödött, öreg, reszkető emberkét a Kálmán ruháiba öltözve, aki alig áll a lábán.” Tizenkét nappal a jubileumi ünnepség után végteszünetadásra gyűlt össze a nemzet. A nagy anekdotázó földi pályája 1910-ben véget ért.

■ JÁNOSI VALI

A mindent szétfeszítő szeretet

Egy szoborkiállítás margójára

másra hatása megszólítson, s a nem természetes formák a természetesről énekeljenek.

Az Óbudai Társaskör galériájában január 9-én megnyílt Vízolyi-tárlat azonban nem ezért adott maradandó élményt. A *Holdfázisok*, a *Portré*, a *Hajlított hasáb* és még sok jeles munka mellett ott állt a néhány évvel korábban keletkezett *Corpus* (képünkön). Hosszan néztem az egyes kompozíciókat, de amikor megérkeztem ehhez az alkotáshoz, földbe gyökerezett a lábam, s hosszú percekig nem tudtam mozdulni. S amikor sikerült továbbindulnom, azon vettem észre magam, hogy ismét visszaléptem, s ott állok a töredék kereszt előtt, imádkozom szavak és gondolatok nélkül, abban a nagyszerű feloldódásban, ahogyan az ember csak az Isten tenyerén, az Atya közelségében tud meglenni.

Látszólag egy töredékes keresztből van szó. Az alkotás címét adó *corpus*, azaz Krisztus testét alig lehet azonosítani. És mégis... Rég láttam ilyen sokatmondó keresztábrázolást. A torzó nem is torz, hanem tisztán mutatja a lényegét. A kereszt – Vízolyi János nyelvét ismer-

Pár hónapja ismerem csupán, mégis úgy tűnik, mintha mindig barátok vagy inkább testvérek lettünk volna. Közel áll hozzám. Titkokat hordó ember. Tépelő ember. Az alkotást megszenvedő, de mégis mindig már a következő alkotásán töprengő ember. Nem elégedett az- zal, ami elkészült, mert feszíti a gondolatok sokasága. *Vízolyi Jánosnak* hívják, szobrászművész, Pesterzsébethez köti a műterme. Negyvenes éveinek második felét tapossa, de a húszévesek játékos pillantása a szemében. Máskor, egy nehéz, vajúddással teli nap után kétszer annyinak látszik. S mindez azt jelenti, hogy él, sokat dolgozik. Azzal, amit megteremt, örömet szerez, gondolatokat ébreszt; megtorpant és továbblendít embereket. A barátait, a közönségét, minket.

Nonfiguratív művész – így a skatulya, s ettől megijed minden konzervatív tárlatlátogató. Először én is így voltam ezzel. De amikor beléptem a művei közé, kikerültem a hétköznap idegesítő forgatagából, és az élet mélyebb rétegeibe voltam kénytelen bepillantani. S ahogy a szobrok egyre inkább a lényeg felé irányították tekintetemet, a megfoghatatlan formák vagy a nagyon sarkos mértani alapok sokatmondóvá váltak, s már nem kerestem valamire hasonlító, valamit utánzó alakokat, hanem hagytam, hogy a hasábok egymást keresztezve beszéljenek, a különböző felületek egy-

ve – két hasábból, egy vízszintesből és egy függőlegesből áll. De a nagypénteki esemény, Krisztus halálos szeretete szétrobbantotta a tér és az idő koordináta-rendszerét, széthasadat, szétért minden, ami a régihez, a világhoz, a bűnhöz, az embertelen emberhez tartozott. Szétolvadt, sőt szétfolyt a büszke, fényes bronz, s az isteni szeretetet hordozó Krisztus-test beleolvadt a keresztbe, kiegészítve a corpus helyét.

S a kereszt, ez az első pillantásra torz alak, prédikálni kezdett arról a szeretetről, amely minden dimenziót robbant, és mégis minden átfog és átjár. S amely ugyan égető és fájdalmas, de már le is vetette a szenvedést, nincs itt, mert vele elkezdődött az új, a feltámadás, a már nem térhez és időhöz kötött.

A szeretetmorzsákra éhez, azokat keresgélő ember e kereszt előtt állva rádobban a határokat nem ismerő isteni szerelem magasságára, mélységére és hőfokára. Amely emésztő tűz, de ha fellobbant, akkor alakot formál, s újjáteremt. Vízolyi János így vált igehirdetővé ezen a kiállításon, s hiszem, a prédikációja a lényegre tapintott.

■ HARKÁLY –

Vízolyi János szobrai február 4-ig tekinthetők meg az Óbudai Társaskör galériájában (Budapest III., Kis Korona utca 7.) hétfő kivételével naponta 14-től 18 óráig.

ÖKUMENIKUS

I. nap

Kezdetben volt az Ige

„Isten szólt...” (1Móz/Ter 1,3)

- 1Móz (Ter) 1,2–2,4: Isten a világmindenséget szavával teremtette
- Zsolt 104,1–9: Az Úr az egész teremtés ura
- Jel 21,1–5a: Isten mindent újjáteremt
- Jn 1,1–5: Kezdetben volt az Ige

Igemagyarázat

Kezdetben volt az Ige. A keresztyén egységért való imahét első napján a Teremtő munkájáról kívánunk elmélkedni. A nagy üresség csendjében – ahogy azt a *Teremtés könyve* elénk adja – Isten a világot szavával teremtette. „Isten szólt.” A kezdet kezdetén, amikor nem volt más, csak káosz és felfordulás, Isten Igéje áttörte a csendet, hogy minden lény megtalálja a maga helyét. A teremtés csúcspontja az emberiség, amelyet egységének hasonlatosságára Isten teremtett.

Az a csoport, amelyik a keresztyén egység imahetének programját szerkesztette, dél-afrikai. Tagjai tudják, hogy az AIDS-járvány micsoda szenvedést okoz az emberek életében. Ugyanakkor gyakran megrendülünk azon, milyen káoszban van az egész világ: amikor a gonoszság erői vesznek körül bennünket, amikor háborúktól fenyegetve élünk, amikor betegség vagy szomorúság uralkodik el rajtunk.

„Isten szólt.” Látva a sok szenvedést is hisszük, hogy a Teremtő folytatja munkáját. A közöttük lévő szakadások ellenére is Krisztus tanítványainak szívét betölti a remény: Isten Igéje folytatja a teremtés művét azzal, hogy kiragadja a világot a káoszból, és egyesíti az emberiséget. Minden eddiginél sürgetőbb, hogy a különböző hitvallásokhoz tartozó keresztyének odafigyeljenek az ígéretekre: „Ímé, mindent újjá teszek... Nem lesz többé sem gyász, sem fájdalom.”

A káosz, amelyben élünk, bénítólag hat ránk. Mindazonáltal embertársaink, férfiak és nők nem akarják átadni magukat a reménytelenségnek. Így Dél-Afrikában nők egy csoportja – akiknek a családjában az AIDS-fertőzés pusztít – összejön, imádkozik, és együtt szép textíliákat szönek. Ezzel a munkával szépet alkotnak, és ugyanakkor családjukon is segítenek. Isten képmására megalkotva – a magunk módján – mi is hozhatunk ki szépséget a káoszból.

Imádság

Teremtő Istenünk! Csodáljuk teremtett világod szépségét. A világmindenséget Igéd teremtette. Amikor életünk összeomlik, hozzád könyörgünk, hogy újítsd meg rajtunk csodálatos munkádat. Szakadásaink botránya ellenére egy hangon mondjuk: Igéd sosem hagyja abba új dolgok teremtését összetört életünkben és szívünkben. Adj nekünk biztatást teremtő alkotásra. Imádkozunk, hogy az egység, amelyet egyházaink számára keresünk, szolgáljon az egész emberiség egységének megvalósítására. Ámen.

2. nap

Krisztus szabadító igéje

„...a süketeket hallókká teszi, és a némákat beszélőkké” (Mk 7,31–37)

- Ézs (Iz) 50,4–5: Az Úr megtanított engem beszélni, hogy tudjam szólalni igéjét az elfáradtaknak...
- Zsolt 34(33),1–16: Áldom az Urat minden időben
- Kol 1,11–20: Jézus képe a láthatatlan Istennek
- Mk 7,31–37: Jézus a süketeket hallókká és a némákat beszélőkké teszi

Igemagyarázat

Ézsaiás/Izaiás látja, hogy az Úristentől kapott ajándéknak ára van. Ő elnyerte az ige erejét, amellyel támogathatja az elesetteket és a megtört szívűeket. Ennek megvalósításához szüksége van nyitott fülekre, hogy odahallgasson, és tanítványként tanuljon. Mivel Isten hívta el őt, nem fordulhat vissza.

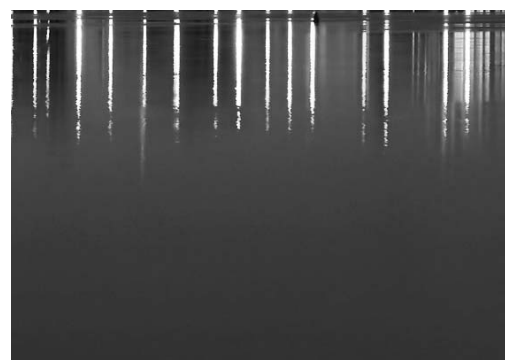
Szent Pál megértette, hogy az ige Jézus Krisztusnak a szava. Ő az emberiséget az Isten Fiával való egység viszonylatában ábrázolja, aki a láthatatlan Isten képe, és akinek hasonlatosságára bennünket is teremtett. Isten megszabadít bennünket a sötétség hatalmától, és átvisz Fiának országába, akiben üdvösségünk van és bűneink bocsánata. A keresztség által egyes vagyunk Krisztusban, mert ő mindenek megbékéltetett Istennel. Keresztszje által örök békeket szerzett nekünk.

Az evangélium arról beszél, hogy Jézus hatalma képessé teszi a nem hallókat, hogy meghallják az üdvözítő igét, és hirdessék másoknak. Érdekes módon Jézus a jelenlévőket csendre intette, hogy ne szóljanak arról, amit láttak. Ők azonban nem tudták magukban tartani és továbbadták a jó hírt. Így tanúivá lettek Isten Választottja üdvözítő erejének. Nemcsak a meggyógyított személy hirdeti Isten jóságát, hanem azok is, akik tanúi voltak a gyógyulásnak.

Dél-Afrikában éppen úgy, mint az evangéliumban, akit az Úr igéje megragad, felszabadul arra, hogy saját állapotáról beszéljen. Ez viszont lehetőséget ad az egyháznak arra, hogy segítsen. Így lehet a segítséget továbbadni. Ennek eredményeképpen sokak nyelve felszabadul, és sokak füle megnyílik a hallásra. Nagyon sokan élnek a „hallgatás összeesküvésének” kényszere alatt, mely szerint tilos nők és gyermekek kizsákmányolásáról, társadalmi bűnökről és az AIDS-ről beszélni. Az ige hatására megtört a csend, és lehetőségessé válik segítséget nyújtani a rászorulóknak. Így láthatjuk, hogy Isten folytatja a fülek megnyitását, a nyelvek felszabadításának munkáját, hogy Krisztus szabadító igéje hirdettessék. A mi közös hitünk, amelyet a keresztségben is ünnepelünk, képessé tesz bennünket arra, hogy együtt hirdessük Krisztus könyörületét. Szüneteseink ellenére egységre jutunk, ahogy közeledünk Krisztushoz, és felismerjük, hogy őbenne teljes megbékélés adatik. Mindez a keresztségben való egységünkben gyökerezik, és arra kötelez minket, hogy dicsőítsük Istent az ő műveiben.

Imádság

Könyörületesség Istene! A te szabadító szavad szólított meg bennünket Jézusban. Az ő közbenjárása által kérünk téged, hogy nyisd meg füleinket a csend összeesküvésében foglyul ejtett emberek nem kiáltásának meghallására. Add, hogy Jézus oldja fel nyelvünket, hogy együtt hirdethessük gyógyító szertétét azoknak, akik csendben szenvednek. Erősíts bennünket, hogy a közös keresztség kegyelmében megerősödjünk, és a Krisztusban való egységünk segítsen arra, hogy reménységet nyújtsunk a reményteleneknek. Add, hogy együtt hirdethessük az Úr Jézus Krisztusban való szabadulásunkat. Ámen.

3. nap

A Szentlélek adja nekünk az igét

„Az Igazság Lelke tesz tanúságot rólam” (Jn 15,26)

- Jól 2,26–29: Kitöltöm Lelkemet minden testre
- Zsolt 104(103): Megújítod a föld színét
- 1Kor 12,1–4;12–13: Senki sem mondhatja Úrnak Jézust, csak a Szentlélek által
- Jn 15,26–27;16,12–13: Az Igazság Lelke tesz tanúságot rólam

Igemagyarázat

Mi egyes vagyunk a Szentlélekben, aki táplál és erősít bennünket. Ez ugyanaz a Lélek, aki által egy testté kereszteszteltünk. Ez a Szentlélek, aki szól, és erőt ad a beszédre, Isten országa jó hírének prédikálására.

Az a vágyunk, hogy mint az egység felé zárandoklók közössége, a Lélek által éljünk. Ha a Lélek szerint élünk, a Lélek dolgaira vágyunk. A Lélek dolga pedig az élet és a békeesség.

A Szentlélek cselekvésre ösztönöz. Meg kell törnünk a hallgatás különböző formáit, melyek utunkban akadályoznak bennünket: kaotikus helyzetek, emberi megosztottságok, mindazok a dolgok, melyek személyek és közösségek méltóságát sértik. Hogyan lehet felszabadultan beszélni, hol találhatjuk az erőt arra, hogy az élet, a reménység és a nyitottság magvait vessük? Hogyan szabadulhatunk meg a bennünket bezáró és megkötöző erőktől?

A minden testre kiáradó Szentlélek profétálásra hív bennünket. Ez az a Lélek, aki újjáteremt bennünket, hogy megújítsuk világunkat. Ez az a Lélek, aki kimondhatja velünk: „Jézus Krisztus Úr!” Az Úrról bizonyosságot tevő Szentlélek hatalmaz fel bennünket a bátor tanúskodásra. Ő az a Lélek, akit Isten szívünkbe küld, aki erre a kiáltásra ösztönöz: „Abba, Atyám!” Aki megmutatja a mi igazi öazonosságunkat: „Nem vagyunk többé szolgálak, hanem Isten gyermekei.”

Mikor például a COMTEC umlazi dél-afrikai általános iskola diákjai összejönnek ökumenikus ünnepésre, amikor együtt hívják a Szentlélek Istent, új reménység adatik a világnak. Ez a Lélek arra is bátorítja a fiatalokat, hogy nagy problémáikat – a családban, a társadalomban, a munkanélküliségben, a betegségben – ne hagyják szó és hang nélkül. Ehelyett dicsérik Krisztust, és kövessék őt. Szánják oda magukat testvéreik szolgálatára. Hordozzák a Lélekben való egység örömet és békeességét. A mi ökumenikus zárandokutunkon ezek az umlazi fiatalok a Szentlélekben való egység és reménység jelei.

Imádság

Jöjj, Szentlélek, hogy tapasztalhattuk jelenléted ajándékait az egység felé vezető zárandokutunkon! Add nekünk a belső erőt, hogy az öröm és reménység tanúi lehessünk a világban. Lelked tegyen eggyé bennünket. A te hangod adja meg nekünk a megfelelő szavakat, hogy megvallhassuk együtt Úr voltodat, és megtörjük a pusztító némaságot. Életnek és szeretetnek Lelke, újíts meg bennünket egységünkben. Ámen.

4. nap

Az elfelejtettek csendje és a szenvedők kiáltása

„Ha szenved az egyik tag, valamennyi együtt szenved vele” (1Kor 12,26)

- 2Móz (Kiv) 3,7–10: Isten meghallja az elnyomottak kiáltását
- Zsolt 28,1–8: Ó, Urunk, ne fordulj el szótlánul tőlünk!
- 1Kor 12,19–26: A test egy, és sok tagja van. Így a Krisztus is...
- Mk 15,33–41: Jézus hangosan felkiáltott: Istenem, Istenem, miért hagytál el?

Igemagyarázat

A világ, amelyben élünk, tele van szenvedő emberekkel. Szinte naponta látunk a médiában drámai képeket, és olvasunk az embereket sújtó nagy katasztrófákról. Nagyon sok ember szenvedése viszont rejtve marad. Ők azok, akiket elfelejtettek, kiknek szenvedéséről nem tud a világ. Ez azonban igen gyakran a mi önzésünk és felületességünk eredménye.

Isten hallja, amit mi gyakran nem akarunk meghallani. Ő hallja a szenvedők kiáltását, és látja elnyomott állapotukat. Ő nem felejt el őket (2Móz 3). Amikor Dél-Afrika népe olvassa Izrael Egyiptomból való szabadulásának történetét, emlékezik az apartheidből való szabadulására. Az embereket sokáig erőszakkal elhallgattatták. Szabadulásért és igazságukért való kiáltásuk mégis messze hangzott. Szünetésük mély volt, és hosszú ideig tartott, amíg végül felszabadulás utáni vágyuk beteljesedett.

Ma az afrikai emberek mindenfelé az AIDS áldozataiként szenvednek. Soha egyetlen háború nem követelt annyi áldozatot, mint az AIDS. A nyugati világ azonban nem érdeklődik igazán. A csend fala elválasztja a világot. A 28. zsoltárban egy szenvedő emberről olvasunk, aki Istenhez kiált. Őt szólítja szenvedésében és reménységében. Azzal a bizalommal imádkozik, hogy Isten felfigyel rá, amikor mások nem törődnek fájdalmával.

Mi hisszük, hogy Isten részt vállal bajainkból és szenvedésünkben. Ennek legtisztább jele Krisztus felkiáltása a kereszten. Isten nincs messze, mert velünk van szenvedéseinkben. Mi is egy test vagyunk az érettünk szenvedő Krisztussal. Egyes tagok nyomorúsága nemcsak az ő bajuk, hanem mindannyiunk közös felelőssége. Nem lehet a megfertőzöttek kiáltását figyelmen kívül hagyni, vagy azzal félrelökni, hogy Isten ítélete alatt vannak. Ha Pál azt tudta mondani: „Ha egy tag szenved, vele szenvednek a többiek is” (1Kor 12), akkor azt is mondanunk kell, hogy az egész egyház AIDS-szel fertőzött. Egy test vagyunk Krisztusban. Együtt kell felvinnünk az elfelejtettek és a peremre szorítottak nyomorúságát.

Az AIDS nagy kihívása is az egyház egységét teszi szükségessé a szétszakottság helyett. Olyan egyházra van szükség, amelyik együtt szolgál, együtt építi a hit és az együttérzés közösségét. Amelyik Krisztus olyan teste, amelyben vége van az elfelejtettek csendjének, és ahol hallani lehet a szenvedők kiáltását.

Imádság

Örökkévaló Isten! Te vagy azok reménye, akikről a világ elfeledkezett. Te meghallod a sebzett szívek kiáltását és az elkeseredett lelkek hangját. Lelked erejével tanít bennünket arra, hogy fülünkkel halljunk, hogy el tudjuk érni azokat, akik kényszerű csendben szenvednek, és gyógyulásra vágyódnak. Mint Krisztusban egy testet formálj bennünket az együttérzés közösségévé, továbbá kegyelmed és igazságod profétai jelévé. Ámen.

S IMAHÉT

2007. január 21–28.

Bibliai szövegek, magyarázatok
és imádságok a nyolc napra

5. nap

Isten megítéli hallgatásunkat

„Amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek...”
(1Kor 12,26)

- Mik 6,6–8: Mit kíván tőled az Úr?
- Zsolt 31(30),1–5: Isten a köszikla és hű megváltó
- 1Pt 4,17: Az ítélet Isten házán kezdődik
- Mt 25,31–46(41–46): Velem nem tettétek

Igemagyarázat

Azoknak, akik csendben szenvednek – akik elvesztették hangjukat, vagy akiket megfosztottak attól – Istenben van menedékük és reménységük. Ő az, aki hűsége miatt megszabadítja őket. Ugyanakkor teljes joggal fordulnak nemcsak Istenhez, hanem Isten szolgálóihoz is, a keresztyényekhez és az egyházakhoz. Mert ők arra is hívtak, hogy azokért is szóljanak, akik erre nem képesek, vagy nem akarják hangjukat felemelni. Ők hívtak arra is, hogy megerősítsék az erőtlenekeket, hogy tudjanak magukért szólni. Isten akarata az, hogy cselekedjünk igazságot mindenkiért.

Azonban nagyon gyakran a szenvedők reménysége nem talál visszhangra. Keresztyények és egyházak nem szólnak mindig, amikor szólniuk kellene, vagy nem fáradoznak a hangjukat veszített megerősítéséért, hogy ők szólhassanak önmagukért.

Éppen ezért nekünk, keresztyényeknek és egyházaknak szembe kell néznünk azzal a kérdéssel, miért hallgatunk olyan gyakran. Megteszünk-e minden tőlünk telhetőt azért, hogy másokért szóljunk, és őket is megerősítsük arra, hogy képesek legyenek magukért szólni? Ha nem, az azért van-e, mert nem vagyunk képesek meghallani a szenvedők kiáltását? Vagy egyszerűen közönyösekké lettünk a sok szenvedés és szomorúság között? Vajon az egyházak annyira el vannak foglaltva saját belső ügyeikkel, hogy nem képesek meghallani azok kiáltását, akik falaikon kívül vannak? Vajon az egyházakat a saját szakadásai akadályozzák-e abban, hogy a szenvedők kiáltását meghallják? Nehéz kérdések ezek. Amikor azonban együtt kérdezzük őket, képesek lehetünk megtörni a csendet, és megmutatni a szenvedők szolgálatában való egységünket.

Imádság

Isten, oltalmunk és megváltónk! Halld meg azok hangját, akiknek nincs hangjuk, nyisd meg szájukat, hogy szólni tudjanak, és adj nekik igazságot, gyógyulást, örömet és békességet. Nyisd meg füleinket, hogy meghalljuk a szenvedők kiáltását! Nyisd meg szánkat, hogy szólni tudjunk értük; nyisd meg szívünket, hogy szolgálhassunk az ő megerősödésükért. Ámen.

6. nap

Felhatalmazás nyílt megszólalásra

„Az asszony... felve és remegve... elmondta a teljes igazságot” (Mk 5,33)

- Bir 6,11–16: Én veled leszek
- Zsolt 50,1–15: Akkor kiált hozzáam
- ApCsel 6,26–32: Istennek kell engedelmeskedni
- Mk 5,24–34: Elmondani a teljes igazságot

Igemagyarázat

Vannak olyan témák, melyekről nem illik beszélni. Ilyenek például a szex, a pénz és a vallás. Ahogy Jézus a vér folyó asszonnyal foglalkozott, az csodálatos és áttörő újdonság volt. A Jézusban való hit és bizalom bátorította az asszonyt, hogy felé nyújtsa kezét, abban a tudatban, hogy belőle gyógyító erők áradnak. Miután Jézus megérintette, Jézus felismerte, hogy erő áradt ki belőle, miközben az asszony már tapasztalta a gyógyulást és a megerősödést. Erőt nyert arra, hogy szenvedésének egész történetét elmondja az Úrnak. Jézus nem azután mondta neki, hogy gyógyulj meg, miután történetét meghallotta. Hasonló helyzetek és élmények kísérik a dél-afrikai lelkészeket, akik szolgálni kívánnak az AIDS-től szenvedőknek. Olyanoknak, akiket gátol a csend és a szegény összeesküvése. Amikor a bajban lévők készek arra, hogy elmondják történetüket, akkor lehet igazán segíteni rajtuk. Van egy zulu közmondás, amely szerint a nagy titok elhallgatása olyan, mintha skorpión ülne az ember. Az egyházak hivatásához tartozik, hogy felszabadítsák a bajban lévőket a nyílt beszédre.

Az egyházaknak maguknak is készen kell lenniük arra, hogy nehéz témákról is nyíltan beszéljenek. Ezek közé tartoznak – Dél-Afrikán kívül is – a háború és a béke ügye, a globális kapitalizmus életet romboló hatása, a menekültek tragédiái vagy a gyermekek megalázó, rejtett kihasználása. Nem az egyház választotta ezeket a témákat, de rá kell mutatnia ezek létezésére és okaira. Isten arra hívta el az egyházat, hogy hirdesse az ígét a világnak, hogy jó hírt hozzon a bajban lévőeknek. Az egyházak nem maradhatnak csendben akkor, amikor külső erők akadályozzák az ige folyamatos megtestesülését. Vannak idők, amikor szakadásokkal és az egység hiányával maguk az egyházak akadályozzák az ige testté válását. Az egyházak adott ige egy. Ezért csak amikor egy hangon szólnak az egyházak, és ugyanazzal a könyörületességgel szolgálnak, akkor lesznek az ige hű és hiteles tanúivá. Készen kell tehát lenniük az egyházaknak arra, hogy szétszakadozottságuk szegényéről nyíltan beszéljenek. Egységünk hiányának fájdalmas igazságáról beszélni kell, hogy meggyógyulhassunk.

Imádság

Teremtő Isten! Szóltál, és a világot jónak teremtetted. Feltámadott Fiad közbenjár értünk, és Lelked elvezet minden igazságra.

Bocsáss meg nekünk, amikor hallgatásunkkal kárt okozunk a világnak, és az igazságról való hallgatásunkkal Fiad munkájának is akadályozói leszünk. Add nekünk, egyéneknek és közösségeknek a bátorságot, hogy szeretetben, egy hangon tudjuk kimondani az igazságot, és ezzel megjelenítésük szenvedőkkel való együttérzésedet. Küldj ki az evangélium hirdetésére Jézus Krisztusnak nevében, akiben az Ige testté lett közöttünk. Ámen.

7. nap

Elhagyatottság

„Miért maradsz távol megmentésemtől?” (Zsolt 22,2)

- Ézs (Iz) 53,1–5: Betegségeinket viselte, és a mi fájdalmaink nehezédtek rá
- Zsolt 22,1–5: Magára hagyatva
- Róm 8,35–36: Elszakítva Krisztus szeretetétől?
- Mt 27,57–61: A sírba zárt szeretet

Igemagyarázat

Jézus a kereszten való elhagyatottságában a zsolta-rost idézve kérdezte: „Miért van segítségem olyan messze tőlem és jajgatásom szavától?” Itt a szenvedő szolga viselkedése egy közönséges bűnöző magatartásához hasonlít. Utána következett a halál teljes csendje, és a sír, amelyet lezárt a nagy kő, amellyel szemben ott ült szóltalanul a két Mária.

Életünkben vannak idők, mikor szenvedésünk minden mértéket meghalad. Amikor nincsenek szavak, kiáltások, könnyek vagy mozdulatok fájdalom kifejezésére. Amikor ott vagyunk az asszonyokkal együtt a sírnál, amely betemette mindazt, amit szerettünk, és amiben reménykedtünk. Dél-Afrika nyomortelepeinek és távoli vidékeinek temetői tele vannak elpusztult reményekkel és ki nem mondott fájdalommal. Azelőtt a családok egy sír köré gyűltek. Ma a sírok száma megsokszorozódott. A temetőben helyszűke miatt embereket rokonai fölé temetnek, gyakran egyszerre többeket temetnek. Azelőtt a szülők tervezték a jövőt növekvő családjuk számára; ma számtalan esetben szülők nélküli gyermekek néznek a bizonytalan jövőbe. A halál egész közösségeket képes elhallgattatni.

Krisztus szenvedése azonban megváltó szenvedés. Ő elhordozta minden ember fájdalmát, és halálával mindannyiunkat megváltott. Felemelték a keresztre, hogy mindannyiunkat magához vonjon. A kereszten szenvedve, elkeseredésében részesévé lett az emberiség legsötétebb és legfájdalmasabb élményének. Minél közelebb jövőnk Krisztus keresztségéhez, annál közelebb jutunk egymáshoz. Krisztus minden emberért odaadta az életét. Amikor felismerjük, hogy valamennyien rászorulunk szabadítására, megértjük, hogy ez a szabadítás eggyé tesz bennünket. Az egyház életének vallania kell arról is, hogy egysége a Krisztus keresztségében való egység.

Imádság

Életnek adója és megtartója! Köszönjük neked, hogy ismered és érted szenvedéseinket. Krisztusban magadra vetted erőtlenségünket, és az ő sebei által van gyógyulásunk. Amikor elborít az elkeseredés, adj nekünk hitet és bátorságot. Az AIDS, a rák, a malária és a háborúk szenvedéseivel szemben szabadíts meg minket a reménytelenségtől! Amikor úgy érezzük, hogy szenvedéseink mögött eltűnik az élet értelme, fordítsd tekintetünket Krisztus felé, aki szenvedett, és mégis győzött, és aki bennünket megváltott népévé tett. Az ő nevében kérünk. Ámen.

8. nap

Feltámadás – megdicsőülés

„Minden nyelv hirdesse, hogy Jézus Krisztus Úr!” (Fil 2,11)

- Ez (Ezék) 37,1–14: Az Úr kihoz benneteket sírjaitokból
- Zsolt 150: Minden élő dicsérje az Urat
- Róm 8,31–39: Krisztus az, aki meghalt, sőt fel is támadt, és közbenjár értünk
- Lk 24,44–52: Az apostolok mindig a templomban voltak, és dicsőítették Istent

Igemagyarázat

Dél-Afrika gyötrelmek között él. Erőszak és betegség áldozata. Igazságtalan halál kopogtat a nyomortelepek és tanyák szegény lakóinak ajtaján. Ennek ellenére mégis minden vasárnap bizalommal hirdeti Isten népe az Úr feltámadását, gyakran akkor is, amikor előző nap temetés volt.

Az a bátorság, amellyel az Úr feltámadását ünnepelem, minden fájdalmat és szomorúságot a reménység felé visz. Krisztus kijött a sírból, és ezzel kijelentette Isten halál feletti dicsőséges győzelmét. Isten halálból életet adó hatalmának hirdetésével az umlazi egyházak a húsvét ünneplését éjszakai virrasztással kezdik. Ekkor meggyújtott gyertyákkal vonulnak a temetőhöz, és hirdetik szeretteik sírja felett: „Krisztus feltámadott!” Emögött ott van Ezékiel látomása az új Földről, ahol Isten Lelke életet lehel a száraz csontokba, és megeleveníti őket. A keresztyények Isten halálból életre hozó hatalmát ünneplik.

Szent Pálnak a Rómába írott levele beszél arról, hogy a feltámadott Krisztus Isten jobbán ül, ahonnan hirdeti, hogy minden embernek van helye Isten közelében. Bizonyítéka ez annak, hogy Isten kiterjesztette karjait a világ felé, hogy megbékélést, vigasztalást és kegyelmet hozzon. Isten szeretetének a hatalmában bizakodva nézhetünk szembe a halállal és életünk reménytelen helyzetével. Bizhatunk abban is, hogy semmi el nem szakíthat Isten szerelmétől, és az ő kegyelme által semmi el nem szakíthat bennünket egymástól sem.

Isten életet hoz a halálból. Isten a remény szavait súgja a szenvedők fülébe és azokéba, akik vágyanak az egység után. Olyan reménység ez, amely titkokról beszél, még azok számára is, akik hisznek benne. Ilyen titok az Isten országának eljövetele. Ez a reménység az, amelyik minden békítő és kétségbevitő halálos csendet legyőz, amikor minden nyelv vallja egy hangon: Istené, az Atyáé minden dicsőség. Amit Isten fülünkbe súg, mint a mennyek országának előíze, titok marad, ugyanakkor már most odaszánást kíván. A dél-afrikai hívőket erősítő reménység segíti őket arra is, hogy megszabaduljanak a kétségbeeséstől, és teljes szolidaritással álljanak a szenvedők mellé. Mindannyiunknak Isten munkáira kell lenniük azért, hogy az ő missziójában részesedve életet és világosságot hozzunk azok számára, akik sötétségben, szenvedésben és igazságtalanságban élnek. Ez a reménység minden keresztyént arra biztat, hogy keresse az egységet a mindennapi élet ökömenizmusában. Legyünk mindig készen arra, hogy együtt tudjunk vallást tenni közös hitünk új útjairól.

Imádság

Úr Isten, akit mi szeretünk! Fiad keresztség előtt elmélkedünk a világ szenvedéséről. Ez a világ vágyakozik a te szabadításod után. Add, hogy örvendezve hirdethessük Fiad győzelmét, aki halálával legyőzte a halált, és feltámadott életét kínálja nekünk a halál és a gonoszság erőivel szemben húsvét reggelén és életünk minden napján. Ámen.

Január 22. – a Himnusz születésnapja

Az olimpiai győzelem a régi Görögországban az ember által elérhető teljesítmények rangsorában a legelső helyet foglalta el: ugyanazt jelentette, mint egy hadvezér háborús diadala. A győztes híre „fényes övezte honát is” – ahogyan Pindaros, a költő fogalmazott. Polgártársai tiszteletének, figyelmességének és csodálatának középpontjában állt. Fényes ünnepségekben volt része: kórusok énekeltek meg tettet, ódával köszöntötték, és himnuszt énekeltek a tiszteletére.

Az újkori olimpiai játékok szülőatyja a francia Pierre de Fredi Coubertin báró (1863–1937) volt. Ő készítette el az Olimpiai alapokmányt és az Olimpiai jegyzőkönyvet a vázlatát is 1894-ben. Hangsúlyozza bennük a játékok egyetemességét, a versenyzők egyenlő voltát, illetve meghatározza, hogy a mindenkori győztes országának nemzeti zászlóját az egyes versenyszámok után vonják fel a díszárba. A két évvel később Athénban megrendezett első újkori olimpián már így is történt. Igaz, később, az 1965-os melbourne-i játékok alkalmával született olyan javaslat, hogy szüntessék meg a résztvevők nemzeti csoportokban való felvonulását, hagyják el a nemzeti zászlónak a győztes tiszteletére történő ünnepélyes felvonását, és az állami himnuszt valamely olimpiai melódiával helyettesítsék. Végül is azonban sikerült megőrizni az eredeti, 1896-os szertartás elemeit. Mindössze az állami himnuszt kurtították meg néhány taktusra.

Az első újkori olimpia megrendezése óta eltelt több mint száz évben, hála Istennek, sok magyar sportolónak megadatott, hogy olimpiák, illetve más nemzetközi sportversenyek alkalmával a dobogó legtejtéjén álljon. Néhányukat arra kértük, idézzék fel az Evangélikus Élet olvasói számára, hogyan élték meg azokat a pillanatokat, amelyek bennünket, szurkoló honfitársakat a mai napig büszkeséggel töltenek el, és milyen érzésekkel hallgatták a felcsendülő Himnuszt.

Kovács Ágnes

olimpiai, világ- és Európa-bajnok, világbajnok úszó

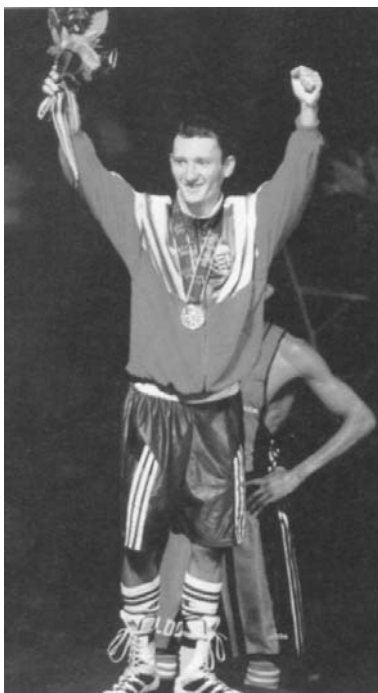

Többször is megadatott, hogy az én tisztelemre szólalt meg a Himnusz. Mindegyik alkalom nagyon megható volt. Az, hogy a dobogó tejtéjén állva a könnyeim is kicsordultak, csak kétszer fordult elő: a sok eredményhirdetés közül ezek a legemlékezetesebbek.

Tizennégy évesen, a genfi ifjúsági Európa-bajnokságon nem én voltam a fő esélyes. Váratlanul, mintegy sokként ért, hogy én nyertem. 2000-ben, a sydneyi olimpián aztán már pont a velem szemben támasztott elvárások jelentettek nagy lelki terhet. Nehéz volt megbirkózni ezzel. Akkor a sírás a győzelem utáni hihetetlen boldogságérzet és az engem körülvevő hatalmas szeretet megtapasztalása váltotta ki belőlem.

Kovács „Kok” István

olimpiai, világ- és Európa-bajnok ökölvívó

Nagyon szerencsésnek vallok magam, mert a sportpályafutásom alatt sokszor megadatott, hogy halljam a magyar himnuszt. Mindig megfoghatatlan élmény ezt a szomorkás hangulatú, mélabús dalt hallani, amely minden magyarban ugyanazt az érzést kelti.

Emlékszem, amikor 1991-ben megnyertem az amatőr világbajnoki címet, és a díjátadó ünnepséget a magyar himnusz nélkül akarták elkezdni, mert a technikus nem találta meg a kazettát, kicsit kétségbeesem. Nem szerettem volna, ha életem első világvesseny-győzelme után nem hallhatom... Végül az utolsó pillanatban sikerült megszólaltatni.

Volt olyan alkalom is, amikor megpróbáltam magam is énekelni, mint például a '96-os atlantai olimpián, de elcsuklott a hangom, és fél térdre ereszkedtem. Én voltam akkor a legboldogabb és egyszersmind a legmeghatottabb ember a világon: hallottam, amint több száz szurkoló éneklé nemzeti himnuszt. Ugyanígy éreztem a profi éveken, a címmérkőzéseken, például az Üllői úton, az Európa-bajnoki meccsben, amelyre tizenöt ezer szurkoló jött el.

Marton László Kölcsey Ferencről (1790–1838) készített bronzszobra 1973 óta idézi fel nemzeti imánk költőjének alakját Szatmárcsokén.

A Himnusz – eredeti helyesírással Hymnus – 1823. január 22-én nyerte el végső formáját. Először az Aurora irodalmi zsebkönyvben jelent meg 1829-ben.

A Nemzeti Színház 1844-ben írt ki pályázatot a megzenésítésére. Ferenc Ferenc nyertes művét még abban az évben bemutatták.

Hymnus, a Magyar nép
Évataros Székelyekből.
Béke. Január. 22d.
1823

Isten áld meg a Magyar
Jó kedvvel, bőveléssel,
Kívánság feljebb védő kant
És a türed ellenállással,
Bal vons a' kék négen táj
Hosszra víg esztendőket,
Még bűnhődte már a' nép
A múltat is jövődet!

Össintes felhívás
Korpat szent bérceire,
Éltelad nyert szép karát
Bendegeknek vére.
I' marne d'ignak haljai
Tiszának, Dunának
Árpád hő nagyatjai
Felvirágozának.

És' Estinli Hymnus mezejin
És' kaláért leggettél,

V. Majzik Mária Budakeszin látható Himnusz-emlékműve

Sallay András

világbajnok jégtáncos

A Himnusz hallatán mindig könny fut a szemembe. Így volt ez 1980-ban Dortmundban is, amikor sokkal tempósabban, mint ahogy a fülünk megszokta, a győzelmünk tiszteletére játszották. Nagy érzés volt, hisz tizenhét éves együttes munkánk megkoronázása volt az aranyérem. Könnyezhettek sokan a tévéképernyők előtt is, akik szeretetükkel, bátorításukkal adtak erőt a sokáig kilátástalannak tűnő győzelemhez. Nem volt hiába; egy tízéves szovjet győzelmi sorozatot sikerült megtörmünk jégtáncban. A látvány is szívet melengető volt: legfölül a magyar zászló és mellette kétoldalt a két szovjet... Ez akkor sokaknak különös jelentőséggel bírt.

Azóta is sokat gondolok arra a március 16-ára. Különösen akkor jut eszembe, amikor magyar sportolók – vagy bármilyen műfajban mások – állnak a dobogó legtejtéjén, és könnyeikkel küszködnek. Egy ilyen győzelem a nyerteseket hazájuk követeivé emeli, akik tudásukkal, szorgalmukkal, tehetségükkel és alázatukkal szolgálják a nemzetet, győzelmükkel hálálják meg a kapott erkölcsi és anyagi támogatást, a szeretetet és a bátorítást. A kimagasló eredmények másokat is bátorítanak, erőt adnak, a hazának hírnevet szereznek, felemelkedését segítik. A nyertesek egy olyan habitust szereznek, mely a „civil” mindennapjaikban sem teszi alku tárgyává a legmagasabb szintre való törekvést.

Megint 1980. Hazaérkezésünkkor a junior korcsolyázók Czák Gyuri vezetésével kihívtak bennünket a Népstadionba, és megkértek, hogy álljunk fel az egyik lépcsőjére, hogy magnóról lejátsszassák – immár rendes tempóban – a Himnuszt. Ott nem könnyeztünk. Sirtunk!

Gyuri! Köszönjük!

Fa Nándor

vitrolázó

Két fiatalember egy nap elhatározta: ők lesznek az első magyarok, akik megkerülik a Földet egy vitrolás hajón. Fa Nándor és Gál József attól a perctől fogva ennek a tervnek a lázában élt, majd kifizették az indulás időpontját: 1985. szeptember 26. A közel két éves út (1987. szeptember 12-én kötöttek ki újra Opatijában) embert próbáló, ugyanakkor felejtethetetlen élményeiről az ötletgazda, Fa Nándor könyvben számolt be annak idején (A Szent Júpát 700 napja; Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1988). Az alábbi részlet az ausztráliai partraszállás pillanatát idézi fel.

Korábbi előrelépésünk alapján csak másnap reggelre várták érkezésünket Sydney kikötőjébe az ott élő magyarok. (...) Korán reggel frissen ébredtünk. (...) A kristálytisza levegőben csak néhány bárányfelhő díszítette a horizontot, de ezek is felszívódtak a felkelő nap sugaraitól. Horgonyt és motort rántottunk, s egy óra múlva bepöfögtünk Port Jackson ébredező kikötőöblébe. Tudtuk nagyjából, hogy balra a második öblöcskébe, a Watson-öblöbe kell újra horgonyra állnunk, és megvárni a hatóságokat a vám- és útlevélvizsgálat, valamint az egészségügyi szertartások miatt. (...) Kilenc óra helyett tizenegyre jötték az akatáskások, de addig sem unatkoztunk. Egyre több hajó érkezett magyar zászlókkal feldíszítve, intető emberekkel a fedélzeten. (...) Schanendaa III. elnevezésű hajóján rövidesen megjelent Julius Charoday, a fogadásunk megszervezésére és a későbbi támogatásunkra megalakult Szent Júpát baráti kör alapítója, és vele együtt jöttek a kör tagjai. (...)

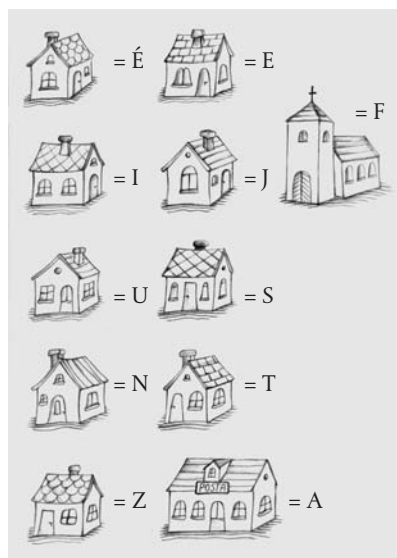
Julius szép köszöntő beszéde után a magyar népviseletbe öltözött zenekar játszani kezdte a Himnuszt, amelynek hangjait lassan elnyelte a tömeg éneke. Csak aki állt már a dobogó tejtéjén, hallgatva a Himnuszt, csak az tudja, mi fojtogatja ilyenkor az ember torkát... Ott álltunk honfitársaink sokaságától körülveve, hallgattuk a tapsokat, és az ugyancsak magyar népviseletbe öltözött lányok nyakunkba akasztották a hagyományos fogadóajándékokat, a babérkoszorút, kenyérel és sóval kínáltak.

Szerencsére százan százfelől kérdeztek, így nem derülhetett ki, hogy akkor sem tudnék válaszolni, ha hagynának.

Kedves Gyerekek!

▶ **Most induló kilencrészes sorozatunkban Görbefalva lakóival ismerkedhettek meg. Minden részben találtok egy rejtvényt is. A helyes megfejtést küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.); a borítékra írjátok rá: Gyermekvár. A megoldásokat egyben összegyűjtve is postára adhatjátok, jutalmul a végén ajándéksomagot kaptok.**

Hallottatok már Görbefalváról? Nem? Ez egy nagyon piciny falucska – a főtéren körben összesen kilenc ház meg a templom és a posta épülete áll. Amire nagyon büszkék a görbefalviak, az a szép templomuk, amelynek a harangja minden este dallammal búcsúztatja a lemenő napot. Emellett arra is büszkék az ott lakók, hogy mindegyiküknek olyan bibliai neve van, mint amilyen nevű emberek Jézussal is találkoztak. Az arra járó idegeneknek mindig mesélnek is róluk.

JENES KATALIN RAJZAI

I.

Az első házban egy Mária nevű asszony él. Mária, akárcsak Jézus anyja.

– Sokszor elgondolkodtam azon – szokta mondogatni –, hogy milyen nehéz lehetett megértenie Máriának földi halandóként és anyaként, hogy Jézus nem mindennapi gyermek. Ez a tény kiderül abból a történetből is, amikor Jézus tizenkét éves lett, és elmentek a jeruzsálemi templomba húsvét ünnepére. Akkoriban szokás volt, hogy nagy csapatban utaztak. A felnőttek együtt beszélgetve, énekelve, a gyerekek pedig játszva, sokat nevetgélve szintén együtt haladtak. Mária és József azt gondolták, hogy Jézus is közöttük van. Csak másnap vették észre, hogy sem ott, sem a rokonok között nincs. Kétségbeesve fordultak vissza, hogy megkeressék fiukat. Három nap múlva találták

meg őt a jeruzsálemi templomban, ahogy a nagy tudású tanítómesterek körében ült. Beszélgettek, és tanította őket. Mindenki ámulva hallgatta őt.

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

Szülei, amikor meglátták ezt, nagyon megdöbbsen. Mária pedig megkérdezte tőle: „Miért tetted ezt velünk? Mindenütt ijedten kerestünk téged.” Jézus így válaszolt: „Miért kerestek engem? Nem tudátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” De azután szó nélkül, engedelmesen hazament velük Názáretbe.

József és Mária nem értették Jézus feleletét, de Mária sosem felejtette el ezeket a szavakat, és csak később értette meg, hogy mit is jelentettek.

Ha Görbefalva házainak segítségével megfejtitek a titkosírást, megtudjátok, hogy miért volt különleges Mária gyermeke.

HETI ÚTRAVALÓ

Akkor eljönnek napkeletről és napnyugatról, északról és délről, és asztalhoz telepednek az Isten országában. (Lk 13,29)

Vízkereszt ünnepe után a harmadik héten az Útmutató reggeli és heti igéinek a „főszereplői” pogány népek s emberek, hirdette Istennek a minden teremtménye iránt megnyilvánuló szeretetét. Krisztus dicsősége azért jelent meg e világban, hogy zsidók s pogányok egyaránt felismerjék: őbenne „*már fénylik az igazi világosság, és aki szereti az ő embertársát, az a világosságban marad*” (1Jn 2,8.10; Lk). Isten mennyei lakomájáról önmagát zárja ki az, aki hitetlenségével elutasítja a Megváltót. Jézus két ízben csodálkozott: a kapernaumi pogány százados hitén – „*Bizony, mondom néktek, senkiben sem találtam ilyen nagy hitet Izraelben*” (Mt 8,10) – és a zsidók hitetlenségén (lásd Mk 6,6). A százados, fel- és elismerve Jézus hatalmát, Úrnak nevezte őt, s a szavát is elégségesnek tartotta szolgálja meggyógyításához. Luther szerint: „E történet kétféle, illetve kettős csodáról szól. Egyiket Krisztus teszi, másikat a százados.” Mi is követhetjük e példát, s átélhetjük: „...*legyen a te hited szerint*.” (Mt 8,13) Ez nem „távgyógyítás”, hanem a mindenütt jelen lévő és mindenható Úristen dicsőségének megjelenése volt a testben! Pállal s Lutherrel együtt megtapasztalhatjuk Habakuk jelen időben mondott kijelentésének (lásd Hab 2,4) jövő idejű, örök érvényű igazságát: „*Az igaz ember pedig hitből fog élni*.” (Róm 1,17) A hit győzelmének bizonyossága lesz a pogány népeknek az Úrhoz való megtérése, „*ő pedig meghallgatta és meggyógyította őket*” (Ézs 19,22). A saretai pogány özvegyasszony kiállta a hit próbáját az éhínség idején: engedelmeskedett Izrael Istenének prófétajának, s „*a liszteszazék nem ürült ki, az olajoskorsó sem fogott ki, az Úr ígérete szerint*” (1Kir 17,16). Naomi elmeneült az éhínség elől, de amikor visszatért a „kenyér házába”, pogány menyee, Ruth követte őt: „*Néped az én népem, és Istened az én Istenem. (...) csak a halál választ el engem tőled!*” (Ruth 1,16–17) A pizidiai Antiókha zsinagógájában Pál pogánymisszióba kezdett, mert a zsidók nem tartották magukat méltónak az örök életre. Az ősi prófécia (lásd Ézs 49,6) Jézusban teljesedett be, mert ő lett a pogányok világossága; de az Úr követői által végzi az evangélium hirdetését, s ez nem marad hatástalan: „*Ennek hallatára örvendeztek a pogányok, és magasztalták az Úr ígétét, és akik az örök életre választattak, mindnyájan hívővé lettek*.” (ApCsel 13,48) Pogány emberek, a saretai özvegy és a szír Naaman történetével bizonyítja Jézus, „*hogy egyetlen próféta sem kedves a maga hazájában*” (Lk 4,24). Le akarták taszítani a szakadékba, így hitetlenségükkel elutasították a kegyelem ígét. A názáreti Jézus többé nem is ment Názáretbe. János már előre látta a győzteseket az üvegengernél, ahol vezérigénk is beteljesül, „*mert a népek eljönnek mind, és leborulnak előtte*... (...), mindenható Úr Isten... (...), népek királya” (Jel 15,4.3). „*Fel-séges Isten, mi kegyelmes Urunk, / Szent színed előtt, íme, leborulunk...*” (EÉ 44,5)

■ GARAI ANDRÁS

Ha minden örömet, amelyben részed van, megköszönnél Istennek, nem maradna időd arra, hogy panaszkodj.

Közmondás

Ezek a fiatalok...

■ FÜLLER TÍMEA

Olga néni majd szétvetette a visszafojtott düh és keserűség. Szinte szikráztak a szemei, ahogy a teli lapáttal a kezében a kuka felé bicegett. Fájós lábai mintha még sokkal jobban sajogtak volna, mint máskor. Ahogy megpillantotta a közelgő Róza néni, kicsit lelassította a lépéseit, hogy bevárja, és végre elpanaszolhassa valakinek, micsoda nagy méltánytalanság és durva sérelem érte.

Észre sem vette a másik oldalról botjára támaszkodva lassú léptekkel felé haladó Kató néni. Szegényt bizony megviselte a járás, görnyedt tartása ilyen nagy út után még szembetűnőbb volt. Azért is érkezett mindig ennyire korán – alig ért véget az első harang –, hogy az istentisztelet elejéig még kicsit kipihenhesse magát, és semmiféle testi nyomorúság ne akadályozza az igére figyelésben. Kató néni a fáradságtól kicsit elfulladás hangon üdvözölte Olga néni, aki még mindig az utcát fürkészte.

– Jaj, maga az, Katókám, hát szabályosan megijesztett, úgy elmerültem a gondolataimban. Na de nem is csoda, hogy elálmélkodik az ember, hát ide nézzen, mit mutatok! – és diadalmasan tartotta maga elé a szemeteslapátot.

Kató néni csodálkozva nézte, de szemmel láthatóan nem értette meg, mi is történt valójában. Olga néni tehát elmagyarázta neki.

– A teremben söpörtem össze ezt a rengeteg sarat.

– Hát igen, ilyen sáros, latyakos tél már régen nem volt, igazán kellemetlen – bólogott Kató néni készségesen. – Ritka az ilyen esős, langyos idő, nem is tudom, mi lesz a szegény növényekkel, de hát biztos gondja lesz ránk a Jóistennek.

Ezzel a maga részéről be is fejezte a beszélgetést, hiszen sajnó lábai mielőbbi pihenésre intették. A gyülekezeti terem felé vette az irányt. Olga néni sem sokat törődött vele. „Mindig ilyen élhe-

tetlen volt ez a Kató” – gondolta, és már előre örült Róza néni érkezésének, aki azonnal megértette, mit jelent a szemeteslapát.

– Megint úgy hagyták maguk után a termet, Olgikám? – kérdezte rögtön a köszönés után, és méltatlankodva rázta meg a fejét. – Ezek a fiatalok! Állítom, hogy semmi jó modor, semmi kötelességtudat nem szorult beléjük. Istenem, hogy mi lesz ebből a világból!? – sóhajtott fel, és nagy fejszóvalva indult befelé.

Olga néni máris az újabb érkezőknek újságolta az ifjúsági csoport szörnyű tétét. Ők szintén hálás közönségnek bizonyultak, és hangos felháborodásukban már maguk hirdették tovább az utánuk jövőknek az imént hallottakat. Mire az

Az ige, amelyet a lelkész felolvasott, csak megerősítette.

Örömmel ment haza, és izgalommal készülődött a következő napok alatt a szombat estére. Még süteményt is készített; szerette ezeket a rendetlen, figyelmetlen, de igeéhes fiatalokat, akik hétről hétre a diszkó és a kocsmahelyett az Úr házában gyűlnek össze, vívdóznak, töprengenek, és akik közül egyiknek-másiknak újra és újra csodálatosan megnyílik a szíve Jézus Krisztus előtt. Nem, nincsenek készen, de úton vannak. A szombat estét tehát nagy izgalommal várta Kató néni, és amikor a férje, András bácsi pihenni tért, megnyugtatta, hogy neki még lesz egy kis dolga ma.

FOTÓ: BODA ZSUSZSA

utolsó harang véget ért, a gyülekezeti terem tele volt elégedetlen, felháborodott emberekkel, akiknek megbotránkozott lelke alig-alig volt már képes bármi egyéb befogadására.

Kató néni szíve is csordultig volt, de valami mással. Titkot őrzött ő ott, amelyet maga az Úr ajándékozott neki, amikor panaszát elé tárta az istentisztelet előtt.

Nyolc óra körül aztán nehézkes léptekkel útnak indult, hogy időben érkezzen. Az összejövetel végén, épp az imádságnál tartottak, amikor az ajtóhoz érkezett. Csendesen nyitott be, nem zavart vele senkit, és a sarokban gyorsan, halkán le is ült. Csak ekkor vette észre, hogy most nem fáj a lába. „Egy ilyen nap után, kész csoda” – gondolta, de nem csodálkozhatott sokáig, véget ért az imádság, a fiatalok meglepett arccal méregették. Egy magas, barna fiú az

ő utcájukból (az apját még ismerte, de ezeknek a mai gyerekeknek olyan nevük van...) meg is kérdezte tőle:

– Hogy tetszett idekerülni ilyen későn?

Kató néni nyugodtan előszedegette a friss, illatos túrós pogácsát, az asztalra tette, majd így válaszolt:

– Először is gondoltam, jól fog esni egy kis harapnivaló, biztosan megéheztetek mostanra.

A fiatalok jóízűen láttak neki a finom falatoknak. Öröm volt nézni őket, többen megdicsérték, megköszönték az ajándékot; volt, aki még a zsebébe is tett.

– Másodszor pedig – folytatta Kató néni – elpakolom a székeket, és kitakarítom a termet utánatok. Tudjátok, ilyen sáros, latyakos időben képtelenség vi-

szempillantásnyi idő alatt minden a helyén volt. A tiszta és rendez teremben pedig egy nagyon büszke ificsapat állt, és elégedetten méregették művüket.

– Máskor is rendbe tesszük mi, emiatt nem kell fáradnia Kató néni – mosolyogtak a lányok készségesen.

– A pogácsa, az persze más, ha tesszik gondolni... – viccelődött egy fiú, de a többiek jól hátba vágták.

Az istentiszteletről ismerős magas, szemüveges fiú, aki az előbb, az ifjúsági órán az imádságot is vezette, komoly arccal keresgélte valamit a gitárja tokjában.

– Igés lapok – nyújtotta Kató néni felé mosolyogva. – Mindenkinek adunk, aki először csöppen be közénk. Tessék húzni közülük! – biztatta.

Díszes keretben rövid zsolnártvers állt a lapon; szinte csak átfutotta a sorokat, nem akarta feltartani a kis csapatot.

– Köszönjük a segítséget, csókolom! – búcsúztak a fiatalok, a kijáratnál előre engedték, és beszélgetve szédelték szét, ki-ki az otthona felé igyekezve.

Kató néni is sietőre fogta a lépéseit; későre jár, ideje pihenni.

Csendesen nyitott ajtót, nehogy felzavarja párját. Óvatosan öltözött át, de a ruhája zsebében lapuló kártyát a felhőmályban is megérezte és kíváncsian vette újra kézbe, hogy megnézhesse lámpafénynél a túlsó szobában. „Az Úr az én erősségem, olyanná teszi a lábamat, mint a szarvasé...” – olvasta könnybe lábadt szemmel. Mintha csak neki írta volna sok-sok éve ezt az ígét az Úr, és őerte került volna a Bibliába. Hisz csakugyan megtapasztalta ma ismét, hogy Isten erőt adott; a lába olyan könnyen engedelmeskedett, mintha nem is az övé lett volna...

Újra meg újra elolvasta az ígét, és úgy telt el vele, ahogy az ember egy illattal szívja tele a tüdejét. A szíve örvendezve ficáncolt. „Ezek a fiatalok...” – mosolygott fejszóvalva. – „...az ember mindig annyi mindent kap tőlük!” És megköszönte őket az Úrnak.

HIRDETÉS

Kántor alapszak – új képzés az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

Többévi tervezés után a Magyar Akkreditációs Bizottság decemberi döntése értelmében egyetemünkön 2007 szeptemberében megindul a felsőfokú kántorképzés.

Ezzel az evangélikus felsőoktatás új ággal bővül. A zenei képzés ilyen megjelenése régi hiányt pótol egyházunkban, ahol reformátorunk, Luther tanítása szerint a teológia mellett kiemelt szerephez jut a *musica*, vagyis a zene. Századunkban is újra meg újra tapasztaljuk, milyen egyházépítő és gyülekezetépítő erő rejlik az egyházzeneben. Szándékunk az új képzési formával ennek a munkaágnak a további erősítése.

A bolognai rendszer szerint hároméves felsőfokú alapképzésben (bachelor) részesülnek majdani hallgatóink. Képzésünkben a hangszeres és vokális egyházzene két súlypontja köré épülnek fel a tantárgyak. Célunk, hogy a kántor szakon végzetek hatékony munkatársai legyenek gyülekezetüknek, segítsék a gyülekezeti éneklés ébrentartását és megelevenedését, kórust szervezzenek, és színvonalas orgonás szolgálatot végezzenek, zenei és pedagógiai eszközökkel támogassák egyházunk liturgikus életének megújulását. Tantervünkkel segíteni szeretnénk az ifjúsági zene színvonalas ápolását is. A fakultatív órákat lehetőséget biztosít a hittantanári szak tárgyainak felvételére, további tanulmányok után hittantanári diploma megszerzésére.

Képzési formánkkal a főtí kántorképzésben végzetek számára felsőfokú továbbtanulási lehetőséget szeretnénk kínálni. A tanterv azonban azok számára is biztosítaná az egyházzenei ismeretek elsajátítását, akik hivatalos keretek között még nem tanultak egyházzenei, de rendelkeznek kellő zenei előképzettséggel.

A felvételi eljárással kapcsolatban az Evangélikus Hittudományi Egyetem felvételi tájékoztatója az irányadó, mely megtalálható az egyetem weboldalán (<http://teol.lutheran.hu>) a *Tanulmányi információk – Felvételizőknek* címszóra kattintva, továbbá az *Evangélikus Élet* 2007. január 7-ei számában, illetve a *Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2007* című kiadványban.

A felvételi (szerzett) pontszámot a magyar nyelv és irodalom, valamint a hit-tan tantárgyból tett középszintű érettségi eredménye határozza meg. A kántor alapszakon a hittanértségi kiváltható ének-zene érettségivel.

A jelentkezők alkalmassági vizsgán vesznek részt, melynek szempontjai a kántor alapszak esetében a következőkkel egészülnek ki:

Gyülekezeti- és zeneelméleti alapismeretek köréből:

- az *Evangélikus énekeskönyv* 1–13. szám alatt található énekei;
- autentikus és plagális zárlat zongorázása minden hangnemben;
- lapról olvasás a protestáns kórusirodalom egy könnyebb tételéből;
- korálemzés, hangköz- és hármashangzat-felismerés, ritmuskészség.

Orgona/zongora:

- manuálter koralkíséret az *Evangélikus korálkönyvből* a jelentkező által összeállított lista alapján, amely minimum tíz tételből áll.

Továbbá:

- orgonás/harmóniós előképzettségük számára: egy imitációs szerkesztésű és egy korálhoz kapcsolódó darab;
- zongorás előképzettségük számára: egy kétszólamú Bach-invenció és egy másik előadási darab.
- általános zenei műveltség

Az érdeklődők számára az egyetem a tavaszi szemeszterben előzetes egyeztetés alapján konzultációs lehetőséget biztosít. Érdeklődni a teologia@lutheran.hu e-mail címen vagy a 20/824-4900-as telefonszámon lehet.

Csepregi Zoltán rektor, Finta Gergely tanszékvezető

HIRDETÉS

Teológiai továbbképzés

Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a 2006/2007. tanév tavaszi szemeszterében is folytatódik a *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* elnevezésű *pedagógus-továbbképzési program*. A négy féléven át tartó, százötven órás képzésbe új résztvevők is bekapcsolódhatnak. *Jelentkezési határidő: 2007. február 1.* Bővebb információ, valamint jelentkezési lap igényelhető az elvi-ra.gombocz@lutheran.hu e-mail címen, valamint az Evangélikus Hittudományi Egyetemen: 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Tel.: 1/469-1050; fax: 1/363-7454.

ISTENTISZTELETI REND | 2007. január 21. – Budapest

Vízkereszt után 3. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: 2Kör 5,1–15a; Róm 12,17–21. Alapige: Mt 8,1–13. Énekek: 277., 384.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Gémesi Andrea; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **II., Húvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4. II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Takács József; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. (összegyülekezés napja) Szabó Ferenc; du. 4. (vecsernye) Szabó Julianna; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Kiss Domonkos; du. 6. (az ökumenikus imahét nyitóalkalma); **VII., Városligeti fasor** 17. de. 11. (úrv.) Johann Gyula; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) Czöndör István; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Czöndör István; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) dr. Tamásy Tamásné; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Barthel-Rúzsa Zsolt; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistéplom)** de. 10. Bátorovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Marschalkó Gyula; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Marschalkó Gyula; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Györi János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Máté; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. (úrv.) Keczkó Pál.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

„Tudom, kinek hittem...”

Böröcz Sándor (1913–2006)

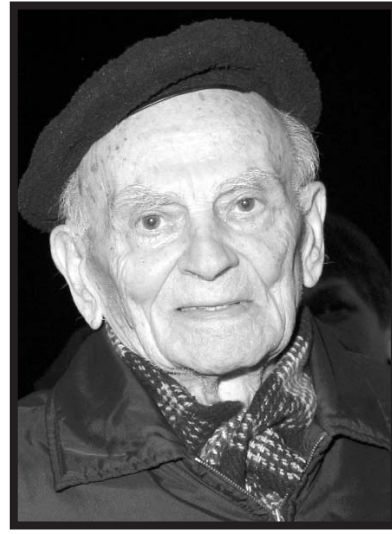
Böröcz Sándor evangélikus lelkész életének 94. évében, 2006 karácsonyán elhunyt a kapuvári kórházban.

1913. március 16-án született Borgátán. A soproni Evangélikus Líceumban 1933-ban érettségizett. 1934–37 között végezte el a teológiát. Szüleinek, sőt idősebb testvéreinek hite segítette, neves tanárainak és professzorainak útmutatása irányította őt a lelkészi hivatás felé. 1938-ban szentelte lelkészé Kapi Béla püspök. Szolgálatát „szárazkáplánként” kezdte Kissomlyón, majd Alsódörgicse, Eger, Súr, Iharosberény, Gyékényes, Uraiújfalu és Vadosfa következett. Itt ismerte meg feleségét. Közös életük Körmenten kezdődött a vasi egyházmegyei misszió szolgálatában.

Harminc település evangélikusságát gondozta. Sok örömben és komoly próbatételekben volt részük. Mégsem csatlódtak abban, akiben hittek. Amikor a harcok elértek Körmentet, meghalt első gyermekük. 1948-ban, nem sokkal harmadik lányuk születése után Böröcz Sándort letartóztatták. A szovjet hadbírósg négyszer huszonöt évre ítélte. Vorkuta egyik szénbányájában végzett rabszolgamunkát. Mégis tudta, kiben hisz. Családja éveikig semmi hírt nem kapott felőle.

1956-ban szabadult. Először lehetett együtt családjával karácsonykor, és lelkészi munkakörbe kerülhetett. A forradalom leverése után azonban újra szétzóródott a család, és nem engedték lelkészként szolgálni; nagy nehézségek

arán tudott csak elhelyezkedni segédmunkásként. Ennek ellenére tizenkét fogytakos gyermeket fogadtak magukhoz. Felesége halála után, öregségében közülik az egyik segítette.

Arról, hogy mi történt a hírhedt „Gulag-szigeteken”, beszélni sem volt szabad. Böröcz Sándort 1992-ben rehabilitálták. A következő évben megjelent önéletrajza, *Kiáltás a mélyből* címmel, 2004-ben pedig ugyanezzel a címmel mutatták be az életéről szóló, megrázó dokumentumfilmet *Ságly Gyula* rendezésében.

Sok gyülekezetben hirdette az igét, és tartott előadást; számos cikke jelent meg különböző kiadványokban. Mind-

ez alkalom volt számára a biznyságtételre. Tudta, kiben hisz.

Végakarata szerint hamvait 1988-ban elhunyt felesége, *Szentgyörgyi Horváth Ida* hamvaival együtt ravatalozták fel a vadosfai evangélikus templomban, és a vizsgálatás ígétét leánya, *dr. Böröcz Enikő* lelkész hirdette 2Tim 1,12 – „Ezért is szenvedem ezeket, de nem szégyellem, mert tudom, kibn hiszek, és meg vagyok győződve, hogy neki van hatalma arra, hogy a rám bízott kincset megőrizze arra a napra” – alapján. „Minden földi és égi méretű túlélés egyetlen garanciája a világot teremtő és azt Jézus Krisztusban megváltó Isten kitartó, következetes hűsége és szeretete” – hangsúlyozta.

Böröcz Sándor és felesége életéről *Rác Dénes* gyülekezeti lelkész emlékezett meg. *Dr. Györfly Előd*, a gyülekezet felügyelője beszédében felidézte az elhunyt lelkész újévi üzenetét: „Mindig, minden körülmények között Istenhez hűséggel maradni! Én megpróbáltam – megérté!”

Ravatalukat a család, számos gyülekezet tagjai – a vadosfától a kisbobotin és a gyórin át a józsefvárosiig –, illetve Böröcz Sándor harmincöt lelkészstársa (köztük plébánosok) vették körül, megtöltve a nagy templomot gyászolókkal, majd kísérték a hamvakat utolsó földi útjukon a vadosfai temetőbe.

Legyen áldott emlékezetük! Együttérzéssel gondolunk a gyászoló családra.

■ RÓZSE ISTVÁN

Giczi Ferencné

1922–2006

Unokája, *Eszter* esküvőjére készült, amikor a szirénázó mentőautó a kórházba vitte hirtelen jött rosszullete miatt. A műtét elkerülhetetlen volt, s a mély álomból nem ébredt fel többé. Haláltusája három hétig tartott, míg nem Isten hazahívta hűséges szolgálóleányát.

Giczi Ferencné Kópia Magdolna 1922. augusztus 19-én született Budapesten. Evangélikus hitben nevelték szülei és anyai nagymamája, aki életre szóló tartást adott unokájának. Iskoláit Kispesten, majd Pestszentlőrincen, a kereskedelmi középiskolában végezte. Szorgalmas, kitűnő tanuló volt. Kreativitása és kritikai érzéke az önképzőkör meghatározó személyiségévé tette. A gazdasági válság idején magántanítványokat vállalt, hogy könnyítsen családjára anyagi helyzetén.

A kispesti gyülekezetben nőtt fel; konfirmáló lelkészére mindig is szívesen emlékezett, élete végéig ragaszkodott a gyülekezetéhez. Férjével is itt ismerkedett meg. 1943-ban kötöttek házasságot; az esketést főnöke, *Kuthy Dezső* egyetemes főtitkár, későbbi dunán-inni püspök végezte. 1949-ben született a házaspár *Szuszanna* nevű leánya a család örömeire. Hite és szeretete jelöl az édesanya naponta imádságában hordozta a családját, egyszersmind a

tágabb rokonságot összetartó személyiség is volt. Férje hosszabb ideig tartó katonai szolgálata idején ő gondoskodott beteg édesanyjáról, hűgáról és nagymamairól. Férjével ötvenhárom évig éltek együtt harmóniában és kölcsönös megbecsülésben. Élete párját tizennégy éven át odaadóan ápolta betegségében; 1996-ban özvegyült meg.

Giczi Ferencné Magdi néni hatvanegy évet töltött egyházi szolgálatban. 1940. augusztus 1-jén *Kuthy Dezső* mellett kezdte munkáját. Kilencven jelentkező közül választották ki mint a legkiválóbbat. Ebben az időben az egyetemes püspökök rendelkezésére is állt, így *Kapi Béla*, *D. Szabó József* püspökök is felettesei voltak hosszabb-rövidebb ideig.

1952-től az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalának titkárnője lett, s itt dolgozott nyugállományba helyezésétől, 2001-ig. Ötvenegy évig ugyanabban a szobában, ugyanazon íróasztal mellett végezte munkáját, mivel az egyetemes főtitkári iroda vált püspöki hivattalá. Hét püspök munkáját segítette több mint hat évtizeden át. Titkok tudója és őrizője maradt utolsó szívdobbanásáig.

Munkája igazi szolgálat volt, amelyet odaadással, lelkiismeretesen és örömmel végzett. Nagyon szerette evangélikus egyházunkat, tisztelte mindenkor feletteseit. „Kényes” beszélgetések előtt a lelkészeket gyakran felkészítette, tanácsokat adott nekik. Sokakért közbenjárt, amikor nehéz időszakot éltek át, amikor kiszolgáltatottak voltak. Megbízhatósága példabéltévé vált.

És életét meghatározó ige hangzott hamvai felett a budapest-kelenföldi evangélikus templomban: „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.” (Fil 4,13) Az örök élet reménységében köszöntek el tőle gyászoló családtagjai, munkatársai, barátai és ismerősei, egész Magyarországi Evangélikus Egyházunk.

Kedves Magdi néni, nyugodjék békében!

■ D. SZEBIK IMRE

Erzsébet-év Németországban

Csakúgy, mint hazánkban, Németországban is rendezvények sorával emlékeznek *Árpád-házi Szent Erzsébetre* (1207–1231), *II. András* (1205–1235) leányára. Tiszteletére január 9-én kiállítás nyílt a németországi Wiesbadenben. A *Korona, kenyér és rózsák* című tárlat február 1-jéig tekinthető meg a hesseni tartományi politikai képzési központ (Hessische Landeszentrale für politische Bildung) épületében. Február 1. után a kiállítás – amely-

hez kapcsolódva egy katalógust és egy multimédiás CD-ROM-ot is megjelentettek – „vándorútra kel”, Németország-szerte több mint száz helységben bemutatják. Az Erzsébet-év alkalmából ezenkívül emlékbélyegeket adnak ki, a Deutsche Bundesbank pedig emlékérmét készített. A németországi Erzsébet-évről bővebb információ a <http://www.800-jahre-elisabeth.de> oldalon olvasható.

■ A www.idea.de nyomán

HIRDETÉS

Ismét szlovák nap Békáson!

A Csillaghegy-Békásmegyéri Evangélikus Egyházközség szeretettel várja az érdeklődőket békásmegyéri templomába (1038 Budapest, Mező u. 12.; tel.: 1/368-6118) január 21-én vasárnap, az összegyülekezés napján. Délelőtt 10 órakor szlovák–magyar két nyelvű istentisztelet, amelyen fellép az *Ozvena* népzenei kórus. Igét hirdet *Szabó Ferenc*. Délben közös ebéd a szlovák konyha különlegességeivel. Délután előadások és beszélgetés sok-sok muzsikával. Közreműködik *Kovács Anna* tudományos kutató. 16 óraor vecsernye. Az alkalomra a belépés ingyenes, de önkéntes adományokat jó szívvel fogadunk.

A templomban 2007. március végéig tekinthető meg *Schéner Mihály* Kossuth-díjas festőművész kiállítása.

A soproni evangélikus líceum virtuális tükre

Amikor a soproni evangélikus líceum honlapjáról nyílik lehetőségünk szólni az *Evangelikus Élet* hasábjain, mindig valamilyen nagy átalakítás küszöbén állunk. Az utolsó nagy átalakításkor két – azóta már lassan szaktárs – öregdiák mutatta be a honlapon alkalmazott technikákat (a 2003/23. számban). Ezúttal az azóta továbbfejlesztett lap tartalmáról és szerkesztéséről esik szó.

A líceum világhálós tükre igyekszik az intézménynek a neves elődök által ránk hagyományozott mindenkorai küldetését folytatni. Fontos egyrészt az értékek, a hagyományok megőrzése, és fontos a legújabb ismeretek átadása is. Hogy mennyire így érzik ezt tanítványaink is, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az

azonnal felkerül az oldalra. Talán a leglátogatottabb a *Helyettesítés* rovat. Például ha egy diák elfelejtette megnézni az iskola hirdetőtábláját, innen megtudhatja, hogy esetleg elmarad-e másnap az első óra; és persze a tanártársak is utánanézhetnek, kell-e helyettesíteniük. A *Kapcsolatok* menüpontban megtalálhatók iskolánk telefonszámai, drótpostacímei, illetve a tanárok és diákok személyes elérhetőségei, olvasható továbbá a testvér-intézmények címlistája. Az érdeklődő mindemellett utánanézhet például az iskola alapítványainak, de megtalálhatja az intézmény irányító testületeinek felépítését vagy szervezeti és működési szabályzatát is.

Az aktualitások mellett nagyon fontosak iskolánk hagyományai, ezek képes bemutatása is megtalálható a líceum honlapján. Megtekinthetők például a „mujkóavatóról” vagy a ballagásról készült fotók.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

Nagyon fontos azonban, hogy honlapunk mint egy evangélikus szellemiségű intézmény oldala az ígét is közvetítse. Ezért a főoldalon megtaláljuk az év ígétjét, és egyfajta *Lelki élet* rovat is helyet kapott. A rovatban istentiszteletek, prédikációk, áhítatok anyagát találhatjuk meg. A bevezetőben szó esett arról, hogy a honlapot lelkes diákszerkesztő-csapat, a hp-team szerkeszti. Egyrészt informatikai önképzésben is segítséget nyújt ez a kör, másrészt a tagok megtanulják, hogyan kell felelősséggel, pontosságra törekedve dolgozniuk. Ügyeleti rendszert alakítottunk ki, az ügyeletekkel a nagyszünetben beszélem meg a felmerülő feladatokat. A munkát egy levelezőlista és egy blog is segíti. Az oldal szerkesztése tükörelvű: van egy párja, amelyen a fejlesztés folyik, azután ezt másolják le a hivatalos címre.

A szerkesztő kör jó közösség is, tagjai rendszeresen összejárnak, az öregdiák tagok is tartják a kapcsolatot az utódaikkal. Közös túsáron, tanulmányutakon is

segítik a közösségépítést, és a líceum hitantáboraiiban technikai segítőként is részt vesznek. A munkához a sok irányból érkező érdeklődés is erőt ad.

Az öntevékeny kör jelenleg a honlap megújításán dolgozik. Terveink szerint az intézmény megalapításának 450. évfordulójára a külalal, a szerkezet és a háttértechnika is megújul. Ezzel párhuzamosan reményeink szerint sok történelmi dokumentum is helyet kaphat. Így nyugodtan ajánlhatom, hogy kísérjék figyelemmel a www.bdeg.sopron.hu címet!

■ BABICS CSABA

oldal új arculatának kialakításakor azt az elvet fogalmazták meg, hogy a külsőnek mindenképpen tükröznie kell iskolánk nagy múltját.

A szerkesztésben az az egyik fontos elv, hogy képet adjunk iskolánk mindennapjairól. Ez sokszor szó szerint értendő, ugyanis a honlapszerkesztő diákok nagyon sok eseményen fényképeznek, és az elkészült fotók azután „képriportokban” kapnak helyet a honlapon, a galériában. A honlap egyben amolyan virtuális kalendárium is; a híreket és a képeket archiválva időrendben megőrzi.

A friss hírek mellett sokan látogatják az iskola életéről szóló tartalmakat, az intézmény éves működési tervét vagy a beiskolázásra vonatkozó információkat. A felvételi eljárás végén a líceumba felvettek rangsora – természetesen a titoktartási kötelezettség betartásával, azaz egy megbeszélte kód feltüntetésével –

Emellett a honlap portál funkciókat is betölti: itt található az evangélikus iskolák informatikaversenyének, a Neumann versenynek a hivatalos oldala, de más versenyekről – például a német nemzetiségi iskolák matematikaversenyéről vagy a Gombocz Endre természettudományi csapatversenyéről – is vannak itt anyagok. Remélhetőleg egyre több tanár- és diákmunka is helyet kaphat itt, mint a biológiaoldal vagy a virtuális galéria (ez utóbbiról már olvashattak az *Evangelikus Élet* 2003/41. számában). Elérhető a líceum öregdiákjait tömörítő szövetség oldala is.

Pályázat evangélikus gyülekezetek informatikai felszereltségének támogatására

Az országos közgyűlés által elfogadott 2007. évi költségvetés alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeti a következő eszközökre pályázhatnak 25% önrész vállalásával:

- asztali számítógépre (önrész: 50 000 Ft);
- multifunkciós nyomtató-fénymásolóra (önrész: 40 000 Ft);
- projektorra (kivetítőre) (önrész: 75 000 Ft).

A fentiek bármely kombinációja is megpályázható, de mindegyik eszközről csak egy darab.

A pályázat célja korszerű ügyviteli és kommunikációs rendszer kialakítása egyházunkban; ennek keretében azon egyházközösségeknek az infrastruktúrával történő felszerelése, amelyek nem rendelkeznek saját iroda- és számítástechnikai eszközökkel, illetve eszközeik elavultak, és a gyülekezet anyagi erejéből nem telik beszerzésükre.

Az elnyerhető számítógépek beszerzése központilag történik, egységes konfiguráció alapján, a pályázatról történő döntést követően. A korábbi évekhöz hasonlóan márkás eszközök

ket szerzünk be, minimum két év garanciával, melyek alkalmasak a modern irodai munkák elvégzésére (szövegszerkesztés, internetes munka, SÜNI, fényképezés). A sikeres pályázók a döntésről értesítést kapnak, eszközeiket a beszerzést követően egy oktatónap keretében vehetik át az Országos Egyházi Irodában, előreláthatólag április vagy május folyamán. Amint az eszközök rendelkezésre állnak, értesítést küldünk.

Nem pályázhatnak egy adott kategóriára azok az egyházközösségek, melyek rendelkeznek három évnél nem régebbi eszközzel (értelemszerűen a pályázati kategóriától függően).

A korábbi évekhez képest sor került a pályázat önrészeinek emelésére a rendelkezésre álló források szűkössége miatt. Különösen indokolt esetben a pályázat elbírálói 50% kedvezményt adhatnak az önrészből a kérelmező lelkész/gyülekezet szociális, anyagi helyzetére való tekintettel.

A pályázat elbírálói fenntartják maguknak a jogot arra, hogy egyes esetekben a kért eszközkombinációból

csak egyes eszközöket biztosítsanak a pályázóknak (például mindhárom eszközt kéri, de csak számítógépet kapnak).

A pályázathoz szorosan kapcsolódóan a gyülekezetek számára szervezett számítógépes tanfolyamok. Kérjük a pályázókat, tanulmányozzák a pályázati kiírásunkkal párhuzamosan megjelenő tanfolyami hirdetményt, és esetleges hiányosságai pótlása végett már a tavaszi pályázatokra jelentkezzenek.

A pályázatokat 2007. február 28-ig (postai bélyegző dátuma) kérjük postai úton beküldeni a következő címre: „Számítógép-pályázat”, Országos Egyházi Iroda, 1085 Budapest, Üllői út 24. Benyújtandók a pályázati űrlap és mellékletei öt példányban. Határidő után érkező, illetve hiányos (az űrlapot mellőző) kérvényeket nem bírálunk el.

A pályázati űrlap és mellékletei letölthetők egyházunk honlapjáról (<http://www.lutheran.hu>), illetve kérésre az Országos Egyházi Iroda postán megküldi őket (telefon: 1/483-2260).

HAFENSCHER KÁROLY igazgató,
Országos Egyházi Iroda

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

A szerző nem én voltam

Az *Evangelikus Élet* 2007. január 14-i számában, nevem aláírásával A zsinati elnökség kihelyezett ülése a Kapernaumban című cikk nem tőlem származik. A leadott kéziratomat átírták, címét megváltoztatták, ezért joggal állt alatta a nevem. Az eredeti kézirat a Fraterneten megtalálható.

KERTÉSZ GÉZA

Kertész Géza lelkész úrnak igaza van, ezért szíves elnézését kérjük. Újdonsült zsinati gazdaként bizonyára félreértette kérésünket, és nem igazán a tudósítás műfaji kritériumainak megfelelően számolt be az eseményről... Mindez nem változtat azon a tényen, hogy elmulasztottuk vele az egyeztetést, és – miután hétfői lapzártánk nem sikerült elmünk – csupán elődjének, Muntag Andrásnak, a zsinati világi elnökének olvastuk be telefonon az ártírt szöveget.

T. PINTÉR KÁROLY

HIRDETÉS

Felvételi

A Sylvester János Protestáns Gimnázium felvételt hirdet a 2007/2008-as tanévben induló hat évfolyamos gimnáziumi osztályaiba. Emelt óraszámú képzés választható matematikából és angol nyelvből; a nyelveket, a matematikát és a számítástechnikát osztott csoportokban tanítjuk, a gyógytornát az iskolában biztosítjuk a részurulóknak. A jelentkezés részletes tájékoztatója és adatlapja letölthető az iskola honlapjáról (www.sylvester.hu), kapható az iskola portáján, vagy válaszborítékkal ellátott levélben kérhető az iskola címén (1149 Budapest, Pillangó park 3-5.; tel.: 1/363-2612.).
Dr. Bibó István igazgató

HIRDETÉS

Az Evangelikus Leánygimnázium közhasznú fokozatú alapítvány ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik az 1996. évi CXXXVI. törvény lehetőségével élve személyi jövedelemadójuk első 1%-át az elmúlt évben is alapítványunknak juttatták. Az összes adomány 149 613 Ft volt.

Ezt az összeget is – hasonlóan az előző években ilyen címen beérkezett adományokhoz – a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumnak továbbítottuk. Az adományt az iskolában folyó nevelés, oktatás segítésére, így könyvtár- és szertárfejlesztésre, valamint a rossz szociális helyzetű tanulók támogatására adtuk.

Kérjük az adományozókat, valamint többi testvérünket, hogy jövedelemadójuk első 1%-ával ebben az évben is alapítványunkat tiszteljék meg.
Az alapítvány kuratóriuma

HIRDETÉS

Számítógépes oktatás lelkészek és segítőik számára

Az Országos Egyházi Iroda számítógépes oktatótermében idén tavasszal is indítunk számítógépes tanfolyamokat lelkészek és gyülekezeti segítőik számára.

- Március 6.: alapfokú számítógép-kezelés (*Alap*) – A számítógép működése és az operációs rendszer kezelése, a gépen való tájékozódás (navigáció), az állományok és mappák elhelyezése, alapvető állományműveletek (másolás, mozgatás, átnevezés, törlés), mindezek gyakorlása.
- Március 13.: alapfokú szövegszerkesztés (*Szöveg 1.*) – A szövegszerkesztést rendszerbe állítva magyarázzuk el. Nemcsak egyes gombok és menüpontok jelentéséről lesz szó, hanem a helyes munkamenetről és a szövegszerkesztés logikájáról, formázási egységeiről is.
- Március 20.: haladó szövegszerkesztés (*Szöveg 2.*) – A *Szöveg 1.* tanfolyam anyagára építve összetett feladatokat hajtunk végre, és a hozzájuk szükséges eszközök használatát tanuljuk meg: fejlécek, sablonok, stílusok használata és körlevelek készítése.
- Március 27.: Linux otthon és az irodában (*Linux*) – A Linux alapvető használata és beállítása.
- Április 24.: honlapszerkesztés (*Honlap*) – Honlap tervezése és elkészítése az evangélikus honlapszerkesztőben.
- Április 25.: gyülekezeti újság papíron és interneten (*Újság*) – Újságkészítés és kiadványszerkesztés – papíron és interneten.
- Május 23.: gyülekezeti adminisztráció (*SÜNI*) – A SÜNI program eddig elkészült moduljai: kapcsolatok, események kezelése, iktatás, lekérdezés. A tanfolyam témája ezeknek a moduloknak a gyülekezeti adminisztráció során való használata. A tanfolyamok egy naposak, 9.30-tól 17 óráig tartanak. Helyszín: az Üllői út 24. szám alatti épület 2. emeleti tárgyalója. Előzetes jelentkezés szükséges Csüllög Péter rendszergazdánál (tel.: 20/824-2012; e-mail: Peter.Csullog@lutheran.hu). Egy tanfolyamon legfeljebb tíz fő vehet részt. A tanfolyami díj (mely az ebédet is magában foglalja) 2500 Ft. Az útiköltséget a résztvevők vagy gyülekezetük fizeti (az országos egyház nem nyújt költségtérítést).

A gépkocsival érkezőknek parkolási lehetőség sajnos nem tudunk biztosítani az Üllői út 24.-ben. Parkolás céljából javasoljuk a város széli nagyobb parkolók, majd a tömegközlekedés használatát. A környező utcák őrztött parkolóiban korlátozott számban, díj fizetés ellenében lehet parkolni. Őrztött parkoló található a Mária utcában, a Bródy Sándor utcában és a Corvin mozi mögött.

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az *Evangelikus Életet*

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Zenés áhítat lesz január 21-én, vasárnap 16 órakor a pestszentlőrinci evangélikus templomban (Budapest XVIII., Kossuth tér 3.). Közreműködik a dél-pesti *Sonore* vegyes kar. A műsorban spirituálék, *Viadana*, *Dowland*, *Bach*, *Purcell*, *Rachmaninov* és *Liszt Ferenc* művei szólnak meg. Igét hirdet *dr. Juhász Géza*. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Püspöki Hivatala értesíti a hat-éves képzésben részesült, 2005. augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy a június 25-re tervezett parókusi alkalmassági vizsgálatra február 10-ig kell írásban jelentkezni a püspöki hivatalban (9001 Győr, Pf. 1639). A püspöki hivatal a jelentkezések beérkezése után küldi ki az írásbeli feladatok és a szóbeli tételek anyagát.

SZÜLETÉS

Weisz Tamás és Weiszné Pósfay Márta örömmel tudatja, hogy ez év január 2-án megszületett második gyermekük, *Tamás Barnabás*.

A héten a következőkért imádkozunk: ökumenikus imahét (vasárnap); Budai Egyházmegye (hétfő); Dél-Pest Megyei Egyházmegye (kedd); Csernátfalva (szerda); Zsombor (csütörtök); Dunaszerdahely (péntek); Tornalja (szombat).

A *Lutheránus Megújulás* által szervezett imazogalom

EvÉlet a neten:
www.evelet.hu

HÍRDETÉS

A leprások világnapján, január 28-án 16 órakor a budapest-pasaréti református templomban (1026 Budapest, Torockó tér 2.) tartja ünnepi rendezvényét és közgyűlését az ökumenikus Lepramisszió. Közreműködik *Karácsonyi Violetta* előadóművész és a Budafoki Baptista Gyülekezet vonóegyüttese. A Lepramisszió szolgálatát *Rozgonyiné Asztalos Piroska* főtájtka mutatja be. *Leprások között Bangladesben* címmel vetített képes beszámoló tart *Horváth Anikó*. Bevezető áhítattal *Zászkaliczky Pál* evangélikus lelkész szolgál.

Ökumenikus ifjúsági istentisztelet lesz a Közös Pont Ifjúsági Misszió szervezésében a 2007-es ökumenikus imahét keretében, január 28-án 18 órakor a Szilágyi Dezső téri református templomban (megközelíthető a Batthyány tértől a Lánchíd irányába haladva). Igét hirdet *Sefcsik Zoltán* szekszárdi evangélikus lelkész. Zenei közreműködők: *Körmeny Petra* és *Kiss-Sámson Endre*. Az istentisztelet után agapé lesz. Mindenkit sok szeretettel várunk!

HALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatja a csöngői evangélikus gyülekezet, hogy *id. Baranyai Ernő*, a gyülekezet negyven évig szolgáló felügyelőjét nyolcvanhét évesen az Úr 2006. december 20-án elszólította e földi létből. Temetése december 22-én volt; koporsójánál Lk 2,29 ígéje – „Mostan bocsátd el, Uram, szolgádat beszéded szerint békességben, mert meglátták szemeim üdvösségedet...” – hangzott el.

A Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorának következő adásában, január 20-án, szombaton 12.05-kor a lelkései szolgálatát *Vönöck, Kemenesmihályfa, Kemenesmagasi evangélikus gyülekezeteiben* végző *Kovács Imre – Kovácsné Tóth Márta* lelkész házaspárt, valamint a Ság hegy közelében élő közösségek gondjait és örömeit mutatják be. Ismétlés: január 23., kedd 11 óra, illetve Duna II. Autonómia, január 26., 10.10. Szerkesztő: *Nevelős Zoltán*, rendező: *Horváth Tamás*.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

Január 21-én, vasárnap 10 órai kezdettel evangélikus istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a Nógrád megyei Vanyarcról. Igét hirdet *Szabó András* esperes-lelkész. Operatőr: *Sára Balázs*, szerkesztő: *Barlay Tamás*, rendező: *Horváth Tamás*.

APRÓHIRDETÉS

Megvásárolnám akár magas áron is *dr. Budai Gergely* Újszövetség-fordítását. Tel.: 30/262-9403.

A dunakeszi Alagliget Lakóparkban nyílt pszichiátriai otthonunkba várjuk demens, sclerosis multiplex és egyéb agyi érbetegségben szenvedők, ápolásra-gondozásra szorulókat jelentkezését. Cím: 2120 Dunakeszi, Tóth Ilona u. 19. Érdeklődni lehet *Siket Mihálynál* (70/208-3048; 27/540-650) és *Gyöngyösi Sándornál* (30/949-9766). Honlap: www.gondtalanelet.hu.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Ne tartatok vissza, hiszen az Úr szerencsésé tette utamat. 1Móz 24,56a (Lk 5,5; Mt 8,5–13; Róm 1,14–15/16–17; Zsolt 77) *Eliézer* szavai ezek, akit *Ábrahám* Istenre hagyatkozva hittel küldött a távoli tájon élő rokonokhoz, hogy onnan hozzon feleséget Izsáknak. *Eliézer* tele volt kétségekkel, nem látta biztosítva küldetése sikerét. Aggodalmait fölváltotta a hit bizonyossága, amikor jelet kért és kapott Istentől. Szerencséről beszél, de nem a sors kedvező alakulására gondol, hanem Isten cselekvésére. Egyéni és közösségi életünk szálai Isten kezében futnak össze, ő adhat áldást terveinkre, de sokkal többet is várhatunk tőle: örök üdvösséget *Jézus Krisztus* által.

Hétfő

Jézus így szólt Zákéushoz: „Szállj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom.” Ekkor sietve leszállt, és örömmel befogadta. Lk 19,5–6 (Zsolt 74,21; Ézs 19,19–25; 1Móz 9,1–7) *Ami igazán fontos, az nem tűr halasztást.* *Jézusnak* fontos, hogy *Zákéus* megszabadítsa bűneitől és azok következményeitől, ezért mondja: „Szállj le hamar!” *Zákéus* is érzi, hogy most nem szabad késlekednie, mert eljött élete sorsdöntő találkozása. Sietve leszáll, és gyermeki örömmel fogadja otthonába *Jézust*. „Sietsetek, hamar lejár, / Kegyelme már régóta vár! / Ma még lehet, ma még szabad: / Borulj le a kereszt alatt!”

Kedd

A Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon. Kol 3,16 (2Krón 5,13b–14; 1Kor 17,8–16; 1Móz 11,1–9) *A gazdagsághoz általában fukarság társul, de aki Isten szerint gazdag, az olyan, mint a gyümölcsötől roskadó fa, mely mindenkinek kínálja édes termését.* *Ha Krisztus* beszéde tölti be a szívünket, akkor nem keserűségünket és panaszainkat zúdítjuk a körülöttünk élőkre, mert van másokat gazdagító mondanivalónk. Napjainkban különösen is szükség van igazi evangélikusokra, örömhordozókra. (L. *Túrmezei Erzsébet* *Tudsz-e valami jót?* című versét.)

Szerda

Szemmel tartod járástomat és pihenésemet, gondod van minden utamra. Zsolt 139,3 (Zsid 10,35; Ruth 1,1–8/9–15/16–19a; 19b–21; 1Móz 12,1–9) *Isten úgy törődik velünk, ahogy a gondoskodó szülő munka közben is a szeme sarkából figyelemmel kíséri cseplő-botló gyermekét.* *Üdvösségünket* munkálva sem hanyagolja el apró-cseprő ügyeinket, mert ő tudja, hogy a lényeg mindig a részletekben rejlik. Vigasztaló tudat, hogy nem csak gonosz szándékú emberek megfigyelésének vagyunk kitéve – *Urunk szelíd szeme* ránk tekint, ha roskadunk, ha bűnös úton járunk, és akkor is, ha úgy érezzük, hogy már senki sem törődik velünk.

Csütörtök

Nekiünk pedig a mennyben van polgárjogunk. Fil 3,20 (Zsolt 103,15–16; ApCsel 13,42–52; 1Móz 12,10–20) *Normális* esetben egy állam megkülönböztetett módon védi saját polgárainak jogait az idegenekkel szemben. Manapság gyakran ennek az ellenkezőjét tapasztaljuk. Megtörténik, hogy a politikacsinálók csorbítják alapvető jogainkat, mert több előnyhöz juttatják a külföldi befektetőket, mint a haza polgárait. *Pál* apostol, aki beleszólt a sok előnnyel járó római polgárságba, mindennél többre értékeli a Krisztus vére árán szerzett benneni polgárságot. Biztosak lehetünk abban, hogy *Krisztus* nem hagyja el övét; aki benne hisz, elvehetetlen jogot nyer az örök üdvösségre.

Péntek

Áldott legyen Isten, mert elküldötte angyalát, és kiszabadította szolgálóját, akik benne bíztak. Dán 3,28 (ApCsel 12,11; Lk 4,22–30; 1Móz 13,1–18) *Sadrak, Mésak és Abednegó* a teljes reménytelenség ellenére is bizott Isten szabadításában. Nem szabtak feltételt Istennek, mondván: „Hiszünk benne, ha megszabadít.” Hitüket így vallották meg: *Isten megszabadíthat minket, de ha nem tenné is, mi nem imádkunk mást.* Tudunk-e mi is ilyen hittel Istenre hagyatkozni életünk nehéz helyzeteiben? Istenbe vetett hitünk feltétel nélküli vállalása a leghatásosabb misszió. Lám, a kivégzést elrendelő király ad halát Istennek a foglyok szabadulásáért.

Szombat

Ugyanabból a szájból jön ki az áldás és az átok. Testvéreim, nem kellene ennek így lennie. Jak 3,10 (Zsolt 150,6; Jel 15,1–4; 1Móz 14,1–16) *Gondolataink kifejezésének csodálatos eszköze, a beszéd nagyon szélsőséges formákban jelenhet meg.* A szépirodalomban és a közéletben polgárjogot nyertek a trágár szavak. Gyakran áldás és átok két végpontja között ingadozunk, attól függően, hogy milyen hatás alatt állunk, vagy éppen kivel beszélünk. Nem kellene, hogy így legyen – sóhajt fel az apostol. De hogyan lehet másképp? *Krisztus* által! *Róla* mondja az ige: „...mikor gyalázták, nem viszonozta a gyaláztást; amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél.” (1Pt 2,23)

■ GYŐRI GÁBOR

Következő számunkban:

Evangélikus népzenei találkozó

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
EvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségvezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): *Vitalis Judit* (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: *T. Pintér Károly* (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** *Dobsonyi Sándor* (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** *Huszár Mariann* (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line:** *Nagy Bence* (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** *Gazdag Zsuzsanna* (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: *dr. Ecsedi Zsuzsanna* – Cantate (ezsu@lutheran.hu), *Kendek K. Péter* – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), *Köháti Dorottya* – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), *Véghelyi Antal* – A vasárnap ígéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. **Felélő kiadó:** *Kendek K. Péter* (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: *Szikra Lapnyomda Rt.*
Felélő vezető: *Máthé Sándor* vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzárta kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokot tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu címre várjuk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból január 21-től január 28-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.55 / mtv Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ismétlés: m2, 12.55) (26')</p> <p>10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet közvetítése Vanyarcról. Igét hirdet: <i>Szabó András</i> esperes-lelkész (60')</p> <p>11.30 / mtv Evangélikus templomok Budapestén. Az adásban a Bécsi kapu téri, a Deák téri, valamint a budapest-fasori evangélikus templomot mutatják be. (Ismétlés: m2, 14.20) (26')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p>	<p>8.20 / Duna II. Autonómia <i>A nemzet könyvtára</i> (magyar dokumentumfilm, 2002) (39')</p> <p>13.25 / m2 <i>Lírai riport</i> <i>Pilinszky Jánossal</i> (50')</p> <p>14.00 / Duna Tv <i>Szerelmes földrajz</i> Az én belső filmem. Nagy Gáspár költő Vas megyéről (2005) (28')</p> <p>20.05 / m2 <i>Karinthy Ferenc: Bösendorfer</i> A Játékszín előadása felvételről (58')</p> <p>21.35 / Kossuth rádió Értsünk szót! (25')</p> <p>22.40 / Duna Tv <i>Koptatott szavak</i> (magyar dokumentumfilm, 2006) (56')</p>	<p>8.20 / Duna II. Autonómia <i>Találkozások: Arany – Kodály</i> (39')</p> <p>11.00 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> Az adás egy evangélikus lelkész házaspár, <i>Kovácsné Tóth Márta</i> és <i>Kovács Imre</i> szolgálatát mutatja be. (ism.) (26')</p> <p>12.06 / Bartók rádió <i>Pannonhalmi művészeti fesztivál, 2006</i> (64')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>Tanúim lesztek!</i> A római katolikus egyház felőrája</p> <p>15.15 / Duna Tv <i>Felvidéki városok, várak, templomok</i> 4/2. rész: <i>Poprádi körkép</i> (magyar ismeretterjesztő sorozat) (30')</p> <p>21.05 / Kossuth rádió <i>Nemzetközi vallási híradó</i> (30')</p>	<p>9.30 / m2 <i>A fekete kolostor lakója</i> (35')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház felőrája</p> <p>14.10 / Kossuth rádió <i>Zene-szóval</i> Benne: az ELTE új vallásnéprajz-kötetéről (50')</p> <p>16.00 / Duna II. Autonómia <i>Olás és kötés – 2. verzió</i> (magyar ismeretterjesztő sorozat, 1997) (62')</p> <p>18.20 / cinemax <i>Willy Wonka és a csokigyár</i> (amerikai családi film, 1971) (95')</p> <p>20.40 / PAX <i>Lélek és építézet</i> Nagy Tamás evangélikus építész (20')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>11.00 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>14.05 / Bartók rádió <i>A szív segédigéi</i> Részletek Eszterházy Péter regényéből (64')</p> <p>19.30 / Bartók rádió <i>Kultúrhistoriák</i> A piaristák története, II. (30')</p> <p>20.00 / Duna Tv <i>Az élet nélkülem</i> (kanadai–spanyol játékfilm, 2002) (102')</p> <p>21.00 / PAX (premier) <i>Nem lehet nyugtunk</i> (dokumentumfilm) (55')</p> <p>21.04 / Petőfi rádió <i>Mindentudás Egyeteme</i> <i>Kun Miklós: Kelet-Európa az 1950-es években: reformok és visszarendeződés</i></p>	<p>6.33 / Kossuth rádió <i>Az én hazám</i></p> <p>9.50 / Duna Tv <i>Magyar első</i> Az első magyar árvaház (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (15')</p> <p>13.00 / Hallmark <i>A kis habléány</i> (amerikai játékfilm, 2000) (94')</p> <p>15.30 / m2 <i>Allegro</i> Művészeti tévéműsor (30')</p> <p>19.00 / Duna tv <i>A költő álma.</i> <i>Csepelyi Rudolf</i> (1920–2000) emlékére (magyar dokumentumfilm, 2005) (59')</p> <p>21.00 / m2 <i>Kultúrház</i> <i>Doráti Antalra és Fischer Annie-ra</i> emlékezünk (5')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió <i>A szeretet közösségei</i> (27')</p> <p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>9.35 / Duna II. Autonómia <i>„Séta bölcső-helyem körül”</i> – <i>Ady Endre</i> (magyar dokumentumfilm) (38')</p> <p>11.15 / Duna Tv <i>Anna Frank rövid élete</i> (holland játékfilm, 2002) (28')</p> <p>12.03 / m2 <i>Ferencesek Erdélyben</i> 3/1. rész (32')</p> <p>12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében.</i> <i>Missionáriusok Indonéziából</i> (26')</p> <p>19.30 / Bartók rádió <i>Puccini: Pillangókisasszony</i></p>	<p>10.04 / Kossuth rádió <i>Metodista istentisztelet</i> közvetítése Nyíregyházáról Igét hirdet <i>Hecker Márton</i> lelképásztor. (56')</p> <p>11.00 / mtv <i>Örömhír.</i> A református egyház műsora (26')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió <i>Névgyeg.</i> <i>Szabó János</i> karnagy (51')</p> <p>15.15 / Bartók rádió <i>Beszélgetés az egyházenéről</i> A moldvai csángók vallásos énekei, I. rész (45')</p> <p>17.50 / Duna II. Autonómia <i>Szép magyar novella</i> <i>Karinthy Frigyes: Találkozás egy fiatalemberrel</i> (32')</p>